

Študijný program: Slavistika – rusínsky jazyk a literatúra (SLRsADE – externá forma)

Variant A: Slavistika – rusínsky jazyk

Variant B: Slavistika – rusínska literatúra

Informačné listy predmetov:

Jednotky študijnej a pedagogicko-vzdelávacej činnosti:

Povinné jednotky:

- filozofia jazyka/jazyk ako symbolická forma
- metodológia jazykovedy (variant A)
- metodológia literárnej vedy (variant B)
- cudzí jazyk v akademickom diskurze – anglický
- základy vysokoškolskej pedagogiky

Povinne voliteľné jednotky:

slavistika - rusínsky jazyk (variant A):

- súčasný rusínsky spisovný jazyk
- kapitoly z dejín rusínskeho jazyka
- kapitoly z rusínskej dialektológie
- jazyková kultúra
- lingvokulturológia
- porovnávacía slovanská jazykoveda

slavistika – rusínska literatúra (variant B)

- kapitoly z dejín rusínskej literatúry I.
- kapitoly z dejín rusínskej literatúry II.
- literárna komparatistika a genológia
- vybrané kapitoly z teórie umeleckého textu
- kapitoly z dejín slovanských literatúr
- teória prekladu

Jednotky tvorivej činnosti v oblasti vedy:

- dizertačná skúška (variant A)
- obhajoba dizertačnej práce (variant A)
- dizertačná skúška (variant B)
- obhajoba dizertačnej práce (variant B)

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Filozofická fakulta</i>	
Kód predmetu: 1IFI/JZKSFe/22	Názov predmetu: <i>Jazyk ako symbolická forma</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: <i>povinný predmet</i> <i>Druh vzdelávacích činností: prednáška</i> <i>Rozsah vzdelávacích činností: letný semester 13/0</i> <i>Metóda vzdelávacích činností: kombinovaná</i>	
Počet kreditov: 10	
Odporúčaný semester štúdia: 2. semester	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: -	
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>Priebežné hodnotenie</i> - <i>aktívna účasť, vypracovanie písomnej práce na jednu z tém určených vyučujúcim. Cieľom práce je preukázať schopnosť vymedziť problematiku, komparovať, posúdiť a navrhnúť riešenie problematiky, pričom sa predpokladá samostatná práca pri voľbe metodológie, prístupe aj spôsobe riešenia.</i> Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: Skúška <i>Klasifikácia:</i> A: 100,00 – 90,00 % B: 89,99 – 80,00 % C: 79,99 – 70,00 % D: 69,99 – 60,00 % E: 59,99 – 50,00 % FX: 49,99 a menej %	
Výsledky vzdelávania: <i>Po absolvovaní predmetu študent dokáže:</i> Získané vedomosti: • <i>identifikovať Cassirerovu filozofiu symbolických foriem</i> • <i>rozpoznávať symbolické formy a ich význam pre filozofiu kultúry a antropológiu</i> • <i>definovať základy v problematike semiózy, semiotiky a semiotickej antropológii</i> Získané zručnosti: • <i>vlastnými slovami vysvetliť povahu, význam a obsah symbolizácie v Cassirerovej teórii</i> • <i>určiť vzťahy medzi jednotlivými symbolickým formami</i> • <i>zhodnotiť a chápať kultúru prostredníctvom filozofie symbolických foriem</i> • <i>interpretovať vlastnú kultúru prostredníctvom filozofie symbolických foriem</i> Získané kompetencie:	

- využívať informácie pri formulovaní záverov
- chápať komplexnosť vzájomných vzťahov v jazyku
- aktívne diskutovať a primerane prezentovať svoj názor v písomnej aj ústnej podobe

Stručná osnova predmetu:

Symbol – kľúč k podstate človeka

Jazyk ako symbolická forma

Človek a kultúra

Mýtus a náboženstvo ako symbolické formy

Jazyk – umenie – veda

Definícia človeka v kategóriách kultúry

Odporúčaná literatúra:

Pramenná literatúra:

CASSIRER, E., 1977. *Esej o človeku*. Bratislava: Pravda

CASSIRER, E., 1996a. *Filosofie symbolických forem I*. Praha: Oikoymenh.

CASSIRER, E., 1996b. *Filosofie symbolických forem II*. Praha: Oikoymenh.

Interpretačná literatúra:

MACO, R., 2001. K pojmu symbolickej formy u E. Cassirera. In: *Filozofia* (56), 1, s. 25-41.

KYSLAN, P., 2020. *Filozofia kultúry I*. Prešov: FF PU.

TYLER FRIEDMAN, J. a S. Luft, eds. 2015. *The Philosophy of Ernst Cassirer*. Berlin/Boston: De Gruyter.

PROFANT, M., 2011. *Myslet uprostřed dějin: K pojetí dějin a dějinnosti ve filosofii symbolických forem Ernsta Cassirera*. Praha: Epocha.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský jazyk, anglický jazyk

Poznámky: časová záťaž študenta: 150 hodín - kombinované štúdium (7,5), príprava na semináre (52,5), samoštúdium (50), portfólio s prezentáciami (40)

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0%	0%	0%	0%	0%	0%

Vyučujúci: doc. Mgr. Peter Kyslan, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 28. 02. 2022

Schválil: prof. Zuzana Straková, PhD.

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/METJAe	Názov predmetu: <i>Metodológia jazykovedy</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh: povinný predmet, variant A Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1/0 Za obdobie štúdia: 13/0 – externé štúdium Metóda štúdia: kombinovaná metóda	
Počet kreditov: 10	
Odporúčaný semester štúdia: 2. – 3. semester – externé štúdium	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>priebežné hodnotenie</i> • <i>Predmet je ukončený: PH.</i> • <i>Percentuálne zastúpenie jednotlivých úloh na celkovom hodnotení študentov: (1) Písomná práca: zostavenie slovensko-rusínsko-anglického jazykovedného slovníčka (50 termínov): 30%, (2) seminárna práca z oblasti metodológie jazykovedy: 30 %, (3) písomný test o základných teoreticko-metodologických otázkach: 40%</i> • <i>Na získanie hodnotenia A (výborne) musí získať najmenej 90%, na získanie hodnotenia B 80%, na hodnotenie C najmenej 70%, na hodnotenie D 60%, na hodnotenie E najmenej 50%. Študent, ktorý získa menej ako 50% , bude hodnotený stupňom FX.</i> • <i>Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia písomnej práce (jazykovedný slovníček), seminárnej práce a písomného testu (podľa výberu).</i>	
Výsledky vzdelávania: <i>Absolvent predmetu získa:</i> Zručnosti: • <i>Definovať a vlastnými slovami interpretovať základné pojmy a termíny z oblasti teoretickej lingvistiky (metodológie jazykovedy).</i> • <i>Formulovať výskumné ciele pri príprave úloh potrebných na úspešné absolvovanie disciplíny.</i> • <i>Opísať vlastnými slovami metodické a metodologické postupy v modernej</i>	

slovanskej jazykovede. Vedomosti: • <i>Diskutovať o predmete výskumu a plánovanom metodickom i teoreticko-metodologickom postupe pri písaní štúdie, kapitoly práce a záverečnej dizertačnej práce.</i> • <i>Prezentovať svoju prácu (recenziu, odbornú prácu, seminárnu prácu a slovníček vybraných jazykovedných termínov) v skupine, diskutovať a zdôvodniť efektívnosť tvorby textu z hľadiska odborného a metodického postupu ako aj teoreticko-metodologického východiska.</i> • <i>Tvorivo aplikovať získané teoretické poznatky na analýzu textu a pri charakteristike skúmaných javov.</i> Kompetencie: • <i>Zdôvodniť svoje stanovisko pri výbere predmetu štúdie (záverečnej práce), cieľov a metód výskumu a pri výbere teoretickej literatúry.</i> • <i>Preukázať dobrú orientáciu v dejinách klasickej ako aj modernej jazykovedy.</i> • <i>Charakterizovať najnovšie vývinové trendy v súčasnej metodológii jazykovedy a v slovanskej jazykovede.</i> • <i>Preukázať dobrú orientáciu v odbornej a teoretickej literatúre</i>
Stručná osnova predmetu: • <i>Jazyk a jeho funkcie</i> • <i>Komunikačný proces</i> • <i>Základné funkcie jazyka: komunikatívna, poznávacia, reprezentatívna a estetická</i> • <i>Hovorená a písomná podoba jazyka</i> • <i>Vývoj písma. Slovanská grafika</i> • <i>Ortografia a pravopisné reformy</i> • <i>Systém a štruktúra jazyka</i> • <i>Pojem štruktúry a systému</i> • <i>Štruktúra slova</i> • <i>Štruktúra vety</i> • <i>Zvuková rovina</i> • <i>Morfologická rovina</i> • <i>Syntaktická rovina</i> • <i>Lexikálno-sémantická rovina</i>
Odporúčaná literatúra: Ondruš, Š. – Sabol, J.: <i>Úvod do štúdia jazykov</i>. Bratislava: SPN 1981. Černý, J.: <i>Úvod do studia jazyka</i>. Olomouc: Rubico 1998. Černý, J.: <i>Dějiny jazykovědy</i>. Olomouc: Votobia 1996. Mistrík, J.: <i>Encyklopédia jazykovedy</i>. Bratislava: Obzor 1993. Saussure, F.: <i>Kurs obecné lingvistiky</i>. Praha: Odeon 1989. Teze předložené Prvému sjezdu slovanských filologů v Praze 1929. In: <i>U základů pražské jazykovědné školy. Prameny české a slovenské lingvistiky</i> K vydání připravil J. Vachek. Praha: Academia 1970, s. 35-65. Horálek, K.: <i>Úvod do studia slovanských jazyků</i>. Praha: Československá akademie věd 1962. Horecký, J.: <i>Základy jazykovedy</i>. Bratislava SPN 1978.
Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: <i>slovenský a rusínsky, anglický</i>

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: Prof. PhDr. Júlia Dudášová, DrSc.; *doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.*,

Dátum poslednej zmeny: 28. február 2022

Schválil: *doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.*

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/MELIVe	Názov predmetu: <i>Metodológia literárnej vedy</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh: povinný predmet, variant B Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): za obdobie štúdia: 13/0 – externé štúdium Metóda štúdia: kombinovaná metóda	
Počet kreditov: 10	
Odporúčaný semester štúdia: <i>2., 3. semester externé štúdium</i>	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: • <i>Predmet je ukončený: PH.</i> • <i>Percentuálne zastúpenie jednotlivých úloh na celkovom hodnotení študentov:</i> (1) <i>Písomná práca: zostavenie slovensko-rusínsko-anglického literárnovedného slovníčka (50 termínov): 30%, (2) seminárna práca z oblasti metodológie literárnej vedy: 30 %, (3) písomný test o základných teoreticko-metodologických otázkach: 40%</i> • <i>Na získanie hodnotenia A (výborne) musí získať najmenej 90%, na získanie hodnotenia B 80%, na hodnotenie C najmenej 70%, na hodnotenie D 60%, na hodnotenie E najmenej 50%. Študent, ktorý získa menej ako 50% , bude hodnotený stupňom FX.</i> <i>Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia písomnej práce (jazykovedný slovníček), seminárnej práce a písomného testu (podľa výberu).</i>	
Výsledky vzdelávania: <i>Absolvent predmetu dokáže:</i> - <i>definovať a vlastnými slovami interpretovať základné pojmy a termíny z oblasti literárnej vedy,</i> - <i>skúmať teoretické vlastnosti diel a ich vplyv na recepciu umeleckej literatúry,</i> - <i>charakterizovať jednotlivé metodologické prúdy v literárnej vede 20. storočia a ich efektivnosť pri analýze umeleckého textu.</i> - <i>osvojiť si najnovšie poznatky z oblasti literárnej vedy, podmienených zameraním jeho dizertačnej práce,</i> - <i>ovládať základy samostatnej a tímovej vedeckej práce, vedeckého bádania a formulovania problémov,</i>	

- získať prehľad o metódach, výsledkoch a perspektívach interdisciplinárneho výskumu,
- osvojiť si formy prezentácie vedeckej práce,
- prezentovať svoju prácu (seminárnu prácu, minimovú prácu a dizertačnú prácu) v skupine a vo vedeckom kolektíve, diskutovať a zdôvodniť efektivitu tvorby textu
- zdôvodniť svoje stanovisko pri výbere predmetu štúdie, cieľov a metód výskumu a pri výbere teoretickej literatúry.

Získané vedomosti: Absolvent/ka predmetu pozná základné metodologické postupy a princípy literárnovedného výskumu, ovláda terminológiu z viacerých literárnovedných oblastí, ovláda základný kategoriálny aparát literárnej komparistiky a slovanskej filológie. Študenti budú oboznámení so základným diagnostickým inštrumentárium literárnej vedy.

Získané zručnosti: Absolvent/ka predmetu aktívne používa literárnovedné a terminologické inštrumentárium z oblastí slovanskej filológie. Analyzuje a aplikuje nadobudnuté teoretické vedomosti o metodologických postupoch na konkrétne problémy a javy vzťahujúce sa na predmet výskumu dizertačnej práce. Budú schopní skúmať teoretické vlastnosti diel a ich vplyv na recepciu umeleckej literatúry

Získané kompetencie: Absolvent/ka predmetu samostatne využíva a aplikuje nadobudnuté zručnosti a vedomosti o postupoch a princípoch literárnovedného výskumu na riešenie praktických úloh spojených s predmetom výskumu dizertačnej práce. Uvedomuje si a vyhodnocuje, posudzuje výber správneho metodologického postupu vzhľadom na predmet výskumu. Formuluje informácie o postupe a výsledkoch riešenia úlohy, problému.

Stručná osnova predmetu:

Poetika, trópika, štylistika a sémantika lyrických, epických a dramatických diel.

Kontext diela a autor.

Problematica fenomenológie, štrukturalizmu, dekonštruktivismu a postštrukturalizmu v literárnej vede 20. storočia.

Vzťah fabuly a sujetu, látky a témy, tvaru a významu, sujetovej a vnútrotextovej komunikácie, autora a rozprávača, času a priestoru, sémantiky a entropie v literárnych dielach.

Verzológia.

Porovnávací výskum rozličných literárnych javov – autorských poetík, medziliterárnych spoločenstiev a pod. spisovnej rusínčiny z genetického a typologického hľadiska.

Odporúčaná literatúra:

Rakús, S.: Poetika prozaického textu. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1995.

Vlašín, Š.: Slovník literární teorie. Praha: Československý spisovatel, 1984.

Nunning, A.: Lexikon teorie literatury a kultury. Brno: Host, 2006.

Derrida, J.: Texty k dekonstrukci. Bratislava: Archa, 1993.

Tery Eagleton: Úvod do literární teorie. Albatros Media. Praha 2010, 318 s.

Zajac, P. – Matejov, F.: Od iniciativy k tradicii. Štrukturalizmus v slovenskej literárnej vede od 30. rokov 20. stor. po súčasnosť. Brno: Host, 2005

Mikula, Valér: Hľadanie systému obraznosti. Bratislava: Smena 1987, 184 s.

Mukařovský, Ján: Studie z poetiky. Praha : Odeon 1982, s. 19 – 256.

Barthes, Roland: Rozkoš z textu. Bratislava : Slovenský spisovateľ 1994, s. 28 - 31.

Antoňák, Andrej: Sociokultúrna interpretácia umeleckého textu (na textoch ruskej literatúry a kultúry). Prešov 2004. 136 s.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, rusínsky, anglický

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: doc. Mgr. Marek Mitka, Dis.art. PhD.

Dátum poslednej zmeny: 28. február 2022

Schválil: *doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.*

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove	
Fakulta: CCKV	
Kód: 9UJK/CUJAAe	Názov predmetu: Cudzí jazyk v akademickom diskurze – anglický
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: povinný predmet Druh vzdelávacích činností: seminár Externá forma: externé štúdium blokovo, prednášky prezenčnou formou, distančné štúdium, semináre formou vypracovania a prezentácie seminárnych prác, konzultácie s pedagógom Metóda vzdelávacích činností: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný rok a semester štúdia:	
2., 4., 6. semester	
Odporúčaný semester: LS	
Stupeň štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: 0	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: Skúška Záverečné hodnotenie tvorí: Na absolvovanie predmetu je potrebné získať 50 %. Hodnotenie pozostáva z písomnej (portfólio a jazykový test) (40 %) a ústnej (60 %) časti: I. Portfólio: • Vypracovaný projekt dizertačnej práce v rozsahu (cca 3 – 5 strán) (podľa predlohy). • Štruktúrovaný životopis Curriculum Vitae (Europass). • Abstrakt. • Resumé (cca 3 strany) z naštudovanej relevantnej odbornej literatúry v rozsahu 30 – 50 strán. II. Ústna časť: • Spracovanie a prezentovanie náčrtu vlastnej dizertačnej práce s použitím PPT. • Anglický sumár jednej strany slovenského textu z daného odboru. Na získanie hodnotenia A (výborne) musí získať najmenej 90%, na získanie hodnotenia B 80, na hodnotenie C najmenej 70%, na hodnotenie D 60%, na hodnotenie E najmenej 50%. Študent, ktorý získa 49% a menej, bude hodnotený stupňom FX. Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce, priebežného písomného testu a skúšky. V prípade, že pri dištančnej forme budú písomné previerky nahradené domácimi zadaniami, študent sa môže zúčastniť na skúške len vtedy, ak z domácich zadaní splní minimálne 50%. Na skúške sa študent podrobí záverečnému testu. Študent bude úspešný na skúške, ak na záverečnom teste získa aspoň 50% potrebných bodov. Výsledná známka je určená súčtom bodov za písomný test (v prípade dištančnej výučby za domáce zadania), seminárnu prácu a za skúšku, a to takto: A (100-90), B (89-80), C (79-70), D (69-60), E (59-50), FX (49-0). Kredity nebudú udelené študentovi, ktorý sa aktívne nezúčastňuje na seminároch.	

Metódy vzdelávania: predmet predpokladá využívanie metódy hromadného vyučovania, skupinového vyučovania, slovných metód (monologické, dialogické, práca s literatúrou), samostatná práca (domáce zadania), v prípade potreby sa využíva sa aj e-learning (napr. Moodle alebo MS Teams a iné).

Výsledky vzdelávania:

Absolvent predmetu po oboznámení so základnými informáciami, v oblasti vedomostí, zručností a kompetencií bude schopný:

- má všeobecné komunikačné jazykové kompetencie a odborné vedomosti, na základe ktorých je schopný prezentovať svoju prácu, výsledky svojho skúmania a demonštrovať znalosť relevantnej literatúry v anglickom jazyku;
- má primerané sociolingvistické kompetencie na úrovni B2/C1 (podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky) na prezentovanie, nielen seba v bežných situáciách, ale aj výsledkov vlastnej akademickej práce;
- má rozvinuté pragmatické kompetencie, pomocou ktorých bude schopný zmysluplnej interakcie v rôznych situáciách súvisiacich s jeho odbornou profiláciou;
- je schopný primerane reagovať na inter/multikultúrne kontextové jazykové podnety;
- je schopný kritickej analýzy, vytvárať a formulovať nové hypotézy, úsudky a stratégie pre ďalší rozvoj vednej oblasti;
- je schopný vyhodnocovať teórie a rôzne koncepty a následne odprezentovať svoju prácu podľa kritérií rečovej komunikácie s využitím najnovšej technológie.;
- je schopný koncipovať, konštruovať, realizovať a upravovať podstatnú časť výskumu s vedeckou integritou a stanovovať vedecké alebo praktické predpoklady riešenia problémov;
- jeho jazykové kompetencie korešpondujú s úrovňou B2/C1 slovom a písmom vo všetkých zručnostiach jazyka: počúvanie, rozprávanie, čítanie a písanie;
- v oblasti praktických zručností je schopný aplikovať vlastné zistenia vyplývajúce z teoretickej analýzy a vlastného vedeckého bádania komplexného a interdisciplinárneho charakteru ako aj navrhovať nové výskumné postupy v cudzom jazyku;
- je schopný rozvíjať svoje kritické jazykové myslenie, kritickú analýzu a je schopný selekcie z informačnej redundancie;
- v aplikačnej rovine dokáže uplatniť nadobudnuté poznatky a zistenia v anglickom jazyku na rôznych stupňoch.
- je schopný prezentovať výsledky vlastného výskumu a dokáže komunikovať so širšou vedeckou aj laickou verejnosťou (napr. na konferenciách a pod.) svoju oblasť expertízy v anglickom jazyku;
- ovláda metódy vedeckého výskumu spojené s daným odborom zodpovedajúcim aktuálnemu stavu poznania v odbore v domácom ako aj zahraničnom kultúrnom prostredí;
- má informácie o kritériách efektívnej prezentácie a konštruktívnej kritiky jazykových prejavov podľa najnovších komunikačných kritérií a teórií;
- prostredníctvom nadobudnutých vedomostí a získaných kompetencií dokáže absolvent samostatne, zodpovedne a inovatívnym spôsobom pristupovať k vlastnému rozvoju ako aj k rozvoju spoločnosti v kontexte vedeckého a technického pokroku s ohľadom na etické princípy;
- je samostatný a autonómny pri získavaní nových lingvistických súvislostí s možnosťou rozšírenia pedagogických poznatkov a ich využitia v ďalších študijných predmetoch a ďalšom štúdiu.

Stručná osnova predmetu:

- Obsahovým zameraním sú hlavne špecifiká odborného písomného prejavu v angličtine,

techniky písomného prejavu, ich štruktúrovanosť (kritéria a požiadavky na písanie abstraktov, resumé, konferenčných príspevkov, dizertačnej práce a pod.). - Štruktúrovaný životopis – CV (Europass). - Techniky ústneho prejavu (organizácia a štruktúra, využívanie a podpora informácií relevantnými zdrojmi podľa zásad akademickej etiky a efektívne tranzície medzi jednotlivými časťami prejavu). - Čítanie s porozumením a preklad populárno-náučných a odborných textov. - Rozvoj lexiky s orientáciou na odbornú zameranosť. - Ústna a písomná prezentácia obsahu, metód a foriem vlastnej vedecko-výskumnej práce. - Odborná a spoločenská konverzácia na rôzne témy (pracovisko, pracovná náplň, štúdium/študijný pobyt). - Prezentácia preštudovanej odbornej literatúry, informácia o dizertačnej práci (špecifikácia názvu, výber témy, ciele a metódy práce, vlastný výskum, závery, prínos, odborná spolupráca).																	
Odporúčaná literatúra: 1. DUŠKOVÁ, L., REJTHAROVÁ, V. a BUBENÍKOVÁ, L., 1982. Hovorová angličtina pre vedeckých a odborných pracovníkov. Bratislava: Veda. 2. JORDAN, R. R., 1999. Academic Writing Course, Longman. 3. KOMINARECOVÁ, E. 2010. The Essentials of Speech Communication. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove. ISBN: 978-80-555-0160-4. 4. MEŠKO, D., KATUŠČÁK, D. a kolektív, 2004. Akademická príručka, Martin: Osveta. 5. MCCARTHY, M. and F. O'DELL., 2008. Academic Vocabulary in Use. CUP. 6. MURPHY, R., 2002. English Grammar in Use. Cambridge University Press. 7. SWALES, J. and FEAK, B. C., 1994. Academic Writing for Graduate Students. A Course for Non-native Speakers of English. Michigan: Ann Arbor. http://europass.cedefop.eu.int Odborná literatúra a slovníky.																	
Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: anglický																	
Poznámky: Záťaž študenta: Externá forma: 6 hod. tvoria semináre, príprava na projekt dizertačnej práce = 30 hod., príprava seminárnych prác (životopis, abstrakt, resumé) = 20 hod., distančné štúdium = 34 hod., konzultácie s pedagógom = 10 hod., príprava na ústnu skúšku = 50 hod. Študent sa na ústnu skúšku pripravuje podľa vopred zverejnených sylabov. Absolvovanie predmetu je podmienené úspešným absolvovaním stanovených podmienok a plnením podmienok účasti podľa Študijného poriadku PU v Prešove. Pre študentov so špecifickými potrebami je zabezpečený individualizovaný prístup na základe odporúčania fakultného koordinátora pre študentov so špecifickými potrebami. Predmet zabezpečuje UJK CCKV PU ako špecializované pracovisko jazykovej prípravy budúcich absolventov.																	
Hodnotenie predmetov: Celkový počet hodnotených študentov: 0 <table border="1"> <thead> <tr> <th>A</th><th>B</th><th>C</th><th>D</th><th>E</th><th>FX</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0%</td><td>0%</td><td>0%</td><td>0%</td><td>0%</td><td>0%</td></tr> </tbody> </table>						A	B	C	D	E	FX	0%	0%	0%	0%	0%	0%
A	B	C	D	E	FX												
0%	0%	0%	0%	0%	0%												
Vyučujúci: PaedDr. Erika Kofritová, PhD.																	
Dátum poslednej zmeny: 08.02.2022																	
Schválil: Mgr. Lenka Gogová, PhD.																	

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Fakulta humanitných a prírodných vied</i>	
Kód predmetu: 2PGD/ZVSPDe	Názov predmetu: <i>Základy vysokoškolskej pedagogiky</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: <i>povinný predmet</i> <i>1 prednáška, 1 seminár (týždenne),</i> <i>13 p /13s za semester,</i> <i>(kombinovaná)</i>	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 1. rok 1. semester	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: skúška <i>V priebehu semestra získa doktorand:</i> • max.15 bodov za aktívnu účasť na všetkých vyučovacích hodinách, • max.20 bodov za písomné spracovanie vybranej problematiky v tematických okruhoch určených pre dištančnú metódu štúdia (približne 5 strán), • max. 65 bodov za vypracovanie záverečnej práce a jej kolokviálnu obhajobu. <i>Kredity budú udelené na základe splnenia všetkých uvedených požiadaviek podľa klasifikačnej stupnice A,B,C,D, E, FX – aktuálneho Študijného poriadku PU v Prešove.</i>	
Výsledky vzdelávania: <i>Doktorandi nadobudnú základný teoretický rozhľad v pedagogickej, sociálnej a psychologickej i legislatívnej problematike edukácie na vysokej škole. Tento základ, t.j. porozumenie základným pedagogickým a psychologickým poznatkom bude tvoriť východiská začínajúcich učiteľov tak, aby mohli rozvíjať svoje didaktické spôsobilosti a ich adekvátnu aplikáciu vo výučbu predmetov v špecializácii. Samostatná práca, nácviky a následné overovanie ich kvality rozvinú u doktorandov ich pedagogické, sociálno-psychologické, komunikačné, sebahodnotiace a manažérsko-riadiace kompetencie pre vyučovanie na vysokej škole – v najvšeobecnejšej rovine.</i> <i>Absolvent predmetu dokáže:</i> - Samostatne a komplexne popísať systém vysokoškolskej pedagogiky, na základe analyticko-syntetických myšlienkových postupov, komparovať modely prípravy učiteľov v medzinárodnom kontexte a v širokých väzbách pochopiť spoločenskú funkciu vysokých škôl. - Samostatne a komplexne charakterizovať systém didaktiky VŠ, zdôvodniť potrebu didaktiky pre vyučovaciu prax na VŠ a analyzovať základné problémy didaktiky VŠ. - Komplexne definovať formy a metódy výučby na VŠ, analyzovať ich špecifiká a zhodnotiť význam ich využitia z hľadiska edukačných cieľov.	

- *Komplexne, vo vzájomných súvislostiach a prepojenosti definovať základné pojmy súvisiace s kategóriou cieľa (edukačný cieľ, kompetencie, taxonómie cieľov, konzistentnosť, merateľnosť cieľa a pod.), zhodnotiť význam formulovania cieľov, najmä s ohľadom na ich diagnostickú funkciu, na základe didaktickej analýzy navrhnúť komplex edukačných cieľov pre konkrétny vyučovací predmet, aplikovať zásady formulácie špecifického edukačného cieľa pri stanovení cieľa na konkrétnu edukačnú jednotku.*
- *Charakterizovať didaktický cyklus, kriticky zhodnotiť význam jednotlivých fáz didaktického cyklu, zdôvodniť postup pri spracovaní prípravy na vyučovaciu hodinu, navrhnúť projekt vlastnej vyučovacej jednotky na zvolenú tému, analyzovať a zhodnotiť význam kontroly a hodnotenia vyučovacieho procesu.*
- *Projektovať, realizovať a na báze reflexie a sebareflexie kriticky zhodnotiť pozitíva a negatíva vlastnej vyučovacej činnosti (sebahodnotenie v rámci uskutočneného výstupu – realizácie seminára na VŠ vo vzťahu k projektovaniu vyučovacej jednotky, jej realizácie z didaktického hľadiska, ale aj z hľadiska pedagogickej interakcie, komunikácie a rétoriky) i vyučovacej činnosti kolegov – doktorandov.*
- *Analyzovať psychologickú podmienenosť vysokoškolskej edukácie, poznať v poznávacích a osobnostných špecifikách vek adolescencie a rannej dospelosti, a psychologicky zdôvodnené špecifická vyučovacieho procesu na vysokej škole s dôrazom na aktivitu študujúceho jedinca.*
- *Navrhnuť komplexné riešenia naznačených pedagogicko-psychologických problémov a iniciovať ich diskusiu v rámci skupiny.*
- *Analyzovať a zhodnotiť legislatívne podmienky vysokoškolskej edukácie a navrhnúť komplexné riešenia naznačených problémov.*
- *Posúdiť osobnostné, ale aj širšie spoločenské dopady výsledkov edukácie založenej na inovatívnych metódach a formách edukácie.*
- *Uvedomiť si existenciu vysokoškolských učiteľov ako špecifickú sociálnu skupinu, jej etické normy, výchovné úlohy. Argumentovať a vedieť obhájiť svoje stanoviská pred akademickou verejnosťou.*

Stručná osnova predmetu:

1. *Úvod do vysokoškolskej pedagogiky.
Predmet, ciele úlohy VŠP, stratégie vysokoškolského vzdelávania, v medzinárodnom a národnom porovnaní, modely prípravy učiteľov (dištančná metóda).*
2. *Didaktika vysokoškolskej pedagogiky.
Profesný štandard učiteľa VŠ, kompetencie a spôsobilosti, etika vysokoškolského učiteľa. Formy a metódy výučby na vysokej škole: prednášky, semináre, cvičenia, preverovanie a hodnotenie, praxe, prezentácie, demonštrácie.
Samostatná práca študentov, aktivizujúce metódy vo vysokoškolskej výučbe, dištančné e-learningové vzdelávanie, skupinová, kooperatívna výučba, projektové metódy, Manažment vysokej školy – vysoká škola ako inštitúcia.*
3. *Psychologické otázky edukácie na vysokej škole.
Základy psychológie učenia a vyučovania na VŠ.
Psychologická charakteristika adolescencie prechod zo strednej školy na vysokú, socializácia, adaptácia, štýly učenia sa.
Osobnosť učiteľa VŠ– výchovné a vyučovacie štýly, tvorivosť učiteľa VŠ, etika v práci učiteľa VŠ.
Psychologické princípy pedagogickej a sociálnej komunikácie. Kultúra hovoreného slova.*

Rétorika.

Riešenie náročných životných situácií, základy psychohygieny.

4. Vedecko-výskumná činnosť na VŠ s orientáciou na pedagogickú problematiku. Výskumné metódy v pedagogickom kvantitatívnom a kvalitatívnom dizajne.
5. Základy legislatívy VŠ, autorský zákon, smernice a normy pre VŠ vzdelávanie, granty, tvorba projektov (dištančná metóda).
6. Tréning pedagogických spôsobilostí (so zameraním na didakticky správne stvárnenie prednášky, seminára/cvičenia, pedagogickú komunikáciu, rétoriku a kultúru hovoreného slova), reflexia a sebareflexia v rámci seminárov.

Odporúčaná literatúra:

BEDNÁŘÍKOVÁ, I., Profesionalismus a kvalita vysokoškolské výuky. In: *Technológia vzdelávania*, roč. XVII., 2009, č. 9, s. 11-17.

BEDNÁŘÍKOVÁ, I., 2013. Tutor a jeho role v distančním vzdělávání a v e-learningu. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-3795-8.

Boloňský proces. Vytváření Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání [online]. [cit. 2009-07-28]. Dostupné z: <http://www.bologna.msmt.cz/>.

CIPRO, M., 1981. Idea vysoké školy. Praha: UK, 1981.

KOSTURKOVÁ, M., 2021. Konceptualizácia kritického myslenia : so zameraním na pregraduálnu prípravu v odbore učiteľstvo. Bratislava: Wolters Kluwer SR. ISBN 978-80-571-0342-4.

MAREŠ, J., 1990. Učitel, jeho osobnost a příprava. Praha: NEMES a ÚÚPPP, 1990.

MAREŠ, J., 2008. Emoce studentů a učitelů při e-learningu. In: *Sborník příspěvků z konference a soutěže eLearning 2008*. Hradec Králové: Gaudeamus. s. 12-22. ISBN 978-80-7041-143-8.

PASTERÁKOVÁ, L., 2015. Psychológia výchovy. Brno: Tribun EU. ISBN 978-80-263-0952-9.

PASTERÁKOVÁ, L., 2020. Výchovné a vzdělávací metody ve světě edukace. Týn nad Vltavou: Nová Forma. ISBN 978-80-7612-222-2.

ROHLÍKOVÁ, L. a J. VEJVODOVÁ, 2012. Vyučovací metody na vysoké škole. Praha: Grada. 281 s. ISBN 978-80-247-4152-9.

SLAVÍK, M a kol., 2012. Vysokoškolská pedagogika . Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4054-6

VAŠUTOVÁ, J., Paradigma akademické kultury. In: *AULA*, roč. 17, 2009, č. 1, s. 38-45.

VAŠUTOVÁ, J., 2004. Profese učitele v českém vzdělávacím kontextu. Brno: Paido. ISBN 80-7315-082-4.

VAŠUTOVÁ, J., 2002. Strategie výuky ve vysokoškolském vzdělávání. Praha: UK, Pedagogická fakulta. ISBN 80-7290-100-1.

VAŠUTOVÁ, J., 1999. Vybrané otázky vysokoškolské pedagogiky pro vzdělavatele učitelů. Praha: UK, Ústav výzkumu a rozvoje školství. ISBN 80-86039-97-8.

VOGEL, V., 2009. Jak se učí učitelé? Praha: Fraus. ISBN 978-80-7238-851-6

Časopisy: *Academia*, *Aula*, *Alma Mater*

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský jazyk

Poznámky: povinný predmet

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: *uvádza sa reálny počet hodnotených študentov od zavedenia predmetu po jeho poslednú aktualizáciu*

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Uvádza sa percentuálny podiel hodnotených študentov, ktorí získali po zapísaní predmetu hodnotenie A, B, ... FX. Celkový súčet a, b, c, d, e, f je 100. Ak študent v jednom roku získal FX a po ďalšom zapísaní predmetu hodnotenie D, zohľadnia sa obe jeho hodnotenia.

Vyučujúci: *prof. PaedDr. Lenka Pasternáková, PhD., MBA.*

Dátum poslednej zmeny: *december 2021*

Schválil: *prof. PaedDr. Lenka Pasternáková, PhD., MBA.*

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/SUSRJe	Názov predmetu: <i>Súčasný spisovný rusínsky jazyk</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh: povinne voliteľný predmet, variant A Forma výučby: prednáška/seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Za obdobie štúdia: 13/13 – externé štúdium Metóda štúdia: kombinovaná metóda	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 3. semester – externé štúdium	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: absolvovanie povinných jednotiek	
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>priebežné hodnotenie</i> <i>V priebehu semestra bude hodnotená samostatná práca zameraná na analýzu vybraného písaného textu alebo ústneho prejavu (25 bodov), seminárna práca (35 bodov) a jej záverečná prezentácia (40 bodov). Na získanie hodnotenia A je potrebné získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B najmenej 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D najmenej 60 % a na hodnotenie E najmenej 50 %. Kredity sa neudelia študentovi, ktorý získa menej ako 50 bodov. Výsledné hodnotenie bude priemerom hodnotenia seminárnej práce a jej PP-prezentácie.</i>	
Výsledky vzdelávania: <i>Absolvent predmetu získa:</i> Zručnosti: • <i>teoretické a praktické poznatky o súčasnom spisovnom rusínskom jazyku na jednotlivých rovinách,</i> Vedomosti: • <i>je schopný prispievať k pestovaniu jazykovej kultúry rusínskeho jazyka,</i> • <i>orientuje sa v aktuálnych problémoch spisovného jazyka,</i> Kompetencie: • <i>dokáže pracovať vo výskumných tímoch, vzdelávacích inštitúciách a rusínskych spoločenských organizáciách,</i> • <i>dokáže samostatne pracovať nad jazykovou analýzou textov</i>	

Stručná osnova predmetu:

- *História, súčasný stav a perspektívy výskumu: na zvukovej rovine jazyka; na morfolologickej rovine jazyka; na syntaktickej rovine jazyka; na lexikálnej rovine jazyka;*
- *využitie štylistických prostriedkov v jazykovej komunikácii a v literárnej spisbe.*
- *dynamické procesy v súčasnej spisovnej rusínčine (sociolingvistický pohľad)*
- *výskum konkrétnej témy dizertačnej práce v širšom slovanskom kontexte*

Odporúčaná literatúra:

Duličenko, A. D. 1996. Karpatorusínsky jazyk v kontexte regionálnych spisovných jazykov súčasných Slovanov. In: Magocsi, P. R., ed. 1996. *A New Slavic Language is Born. The Rusyn Literary Language of Slovakia./Zrodil sa nový slovanský jazyk. Rusínsky spisovný jazyk na Slovensku.* New York: Columbia University Press.

Magocsi, P. R., ed. 1996. *A new Slavic Language is born. The Rusyn Literary Language of Slovakia./Zrodil sa nový slovanský jazyk. Rusínsky spisovný jazyk na Slovensku.* New York: Columbia University Press.

Plišková, A. – Jabur, V.: *Súčasný rusyňský spisovný jazyk.* Prešov: ÚRJK PU, 2009.

Plišková, A.: Rusyňský jazyk na Slovensku 1995-2010: tendenciji zblyžovaňa variantiv. In: *Studia Ruthenica.* Novi Sad: Društvo za ruski jazyk, literaturu i kulturu, 2011, s. 36-46.

Plišková, A.: *Rusínsky jazyk na Slovensku – náčrt vývoja a súčasné problémy.* Prešov : MPC, 2007.

Plišková, A.: *Language and National Identity: Rusyns South of Carpathians.* New York: Columbia University Press, 2009.

Plišková, A., ed.: *Rusínska kultúra a školstvo po roku 1989.* Prešov: PU-ÚRJK, 2008.

Plišková, A.: *Rusyňský jazyk na Slovensku.* Prešov: Svetový kongres Rusínov, 2008.

Plišková, A., ed.: *Rusyňský jazyk medzi dvoma kongresami.* Prešov: Svetový kongres Rusínov – ÚRJK PU, 2008.

Magocsi, P. R., ed.: *Najnowsze dzieje języków słowiańskich. Русиньський язык.* Opole : Uniwersytet Opolski – Instytut Filologii Polskiej, 2007 (dotlač z roku 2004 so zmenami).

Vaňko, J. 2000. *The Language of Slovakia's Rusyns/ Jazyk slovenských Rusínov.* New York: Columbia University Press.

Jabur, V., Plišková, A., Koporová, K.: *Gramatika rusyňského jazyka.* Prešov: VPU, 2015.

Plišková, A., Koporová, K., Jabur, V. a kol.: *Pravyla rusyňského pravopysu z ortografičnym i gramatičnym slovnykom.* Prešov: VPU, 2019.

Plišková, A., Koporová, K., Jabur, V.: *Rusyňskyj jazyk. Komplexnyj opys jazykovej sistemy v konteksti kodifikaciji.* Prešov: VPU, 2019.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský a rusínsky, anglický jazyk

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.**Dátum poslednej zmeny:** 28. február 2022**Schválil:** *doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.*

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/KADRJe	Názov predmetu: <i>Kapitoly z dejín rusínskeho jazyka</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh: povinne voliteľný predmet, variant A Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Za obdobie štúdia: 13/0 – externé štúdium Metóda štúdia: kombinovaná metóda	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 3. semester – externé štúdium	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: absolvovanie povinných jednotiek	
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>priebežné hodnotenie</i> <i>V priebehu semestra bude hodnotená seminárna práca (50 bodov) a PP- prezentácia seminárnej práce (50 bodov). Na získanie hodnotenia A je potrebné získať najmenej 90 bodov, na získanie hodnotenia B najmenej 80 bodov, na hodnotenie C najmenej 70 bodov, na hodnotenie D najmenej 60 bodov a na hodnotenie E najmenej 50 bodov. Kredity sa neudelia študentovi, ktorý získa menej ako 50 bodov. Výsledné hodnotenie bude priemerom hodnotenia seminárnej práce a jej PP-prezentácie.</i>	
Výsledky vzdelávania: <i>Absolvent predmetu získa:</i> <i>Zručnosti:</i> • <i>získa prehľad o interných a externých dejinách rusínskeho jazyka,</i> • <i>orientuje sa v najdôležitejších vývinových obdobiach rusínskeho jazyka,</i> <i>Vedomosti</i> • <i>vie charakterizovať najvýznamnejšie písomné pamiatky rusínskeho písomníctva,</i> • <i>je schopný charakterizovať jazykové znaky vybraných písomných pamiatok,</i> <i>Kompetencie:</i> • <i>dokáže na základe charakteristických jazykových znakov pamiatky zaradiť do jednotlivých etáp vývinu rusínskeho jazyka,</i> • <i>vie pomenovať a charakterizovať špecifické znaky a tendencie riešenia jazykovej otázky Rusínov.</i>	
Stručná osnova predmetu:	

● <i>Miesto rusínskeho jazyka v rodine slovanských jazykov a v skupine východoslovanských jazykov.</i> ● <i>Podobnosti a odlišnosti spisovnej rusínčiny na Slovensku a spisovnej lemkovčiny v Poľsku.</i> ● <i>Podobnosti a odlišnosti spisovnej rusínčiny na Slovensku a na Zakarpatskej Ukrajine.</i> ● <i>Periodizácia vývinu rusínskeho jazyka a vymedzenie hlavných jazykových znakov v diachrónnom priereze.</i> ● <i>Dejiny spisovnej rusínčiny na Slovensku od najstarších čias až po súčasnosť.</i> ● <i>Prehľad a charakteristika najdôležitejších písomných pamiatok</i>
Odporúčaná literatúra: Mistrík, J. a kol.: <i>Encyklopédia jazykovedy</i>. Bratislava: Obzor, 1993. Štec. M.: <i>Ukrajinska mova v Slovaččyni (Sociolinhvistyčne ta interlinhvistyčne doslidžeňňa)</i>. AFPhUŠ. Filozofická fakulta v Prešove Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach. Prešov, 1996. Krajčovič, R.: <i>Vývin slovenského jazyka a dialektológia</i>. Bratislava: SPN, 1988. Štolc, J. – E. Pauliny, E. – Habovštiak, A.: <i>Atlas slovenského jazyka</i>. I. – IV. Bratislava: Veda, 1968 – 1984. Bernštejn, S. B. et al.: <i>Общекарпатский диалектологический атлас</i>. I. – VII. 1988 – 2003. Plišková, A.: <i>Rusínsky jazyk na Slovensku – náčrt vývoja a súčasné problémy</i>. Prešov: MPC, 2007. Plišková, A.: <i>Rusyňský jazyk na Sloveňsku</i>. Prešov: Svetový kongres Rusínov, 2008. Plišková, A., ed.: <i>Rusyňský jazyk medzi dvoma kongresami</i>. Prešov: Svetový kongres Rusínov – ÚRK PU, 2008. Magocsi, P. R., ed.: <i>Najnowsze dzieje języków słowiańskich. Русиньський язык</i>. Opole: Uniwersytet Opolski – Instytut Filologii Polskiej, 2007 (dotlač z roku 2004 so zmenami). <i>Encyclopedia of Rusyn History and Culture</i>. Revised and expanded edition. Edited by Paul Robert Magocsi and Ivan Pop. Toronto – Buffalo – London : University of Toronto Press, 2005. Vaňko, J.: <i>The Language of Slovakia's Rusyns/ Jazyk slovenských Rusínov</i>. New York: Columbia University Press, 2000. Jabur, V., Plišková, A., Koporová, K.: <i>Gramatika rusyňského jazyka</i>. Prešov: VPU, 2015. Plišková, A., Koporová, K., Jabur, V. a kol.: <i>Pravyla rusyňského pravopysu z ortografičnym i gramatičnym slovnykom</i>. Prešov: VPU, 2019. Plišková, A., Koporová, K., Jabur, V.: <i>Rusyňskyj jazyk. Komplexnyj opys jazykovej systemy v konteksti kodifikaciji</i>. Prešov: VPU, 2019.
Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: <i>slovenský a rusínsky, anglický jazyk</i>
Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.**Dátum poslednej zmeny:** 28. február 2022**Schválil:** *doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.*

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/KARSD	Názov predmetu: <i>Kapitoly z rusínskej dialektológie</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh: povinne voliteľný predmet, variant A Forma výučby: seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 0/1 Za obdobie štúdia: 0/13 – externé štúdium Metóda štúdia: kombinovaná metóda	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 4. – 5. semester – externé štúdium	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>priebežné hodnotenie</i> • <i>Účasť na seminároch je povinná.</i> • <i>Doktorandi písomne vypracujú seminárnu prácu, ktorú bude tvoriť nárečový text z rusínskej oblasti a jeho rozbor, zameraný na charakteristiku základných diferenčných javov..</i> • <i>Seminárnu prácu doktorandi odovzdajú vyučujúcemu v tlačenej podobe v stanovený termín.</i> • <i>Dva týždne pred ukončením semestra študenti absolvujú písomný test.</i> • <i>Predmet je ukončený priebežným hodnotením, ktoré sa po splnení stanovených podmienok zapíše študentom v zápočtovom týždni. Percentuálne zastúpenie jednotlivých úloh na celkovom hodnotení: (1) aktívna práca na seminároch: 20%, (2) seminárna práca: 40% , (3) písomný test: 40%</i> • <i>Na získanie hodnotenia A (výborne) musí získať najmenej 90%, na získanie hodnotenia B 80%, na hodnotenie C najmenej 70%, na hodnotenie D 60%, na hodnotenie E najmenej 50%. Študent, ktorý získa menej ako 50% , bude hodnotený stupňom FX.</i> • <i>Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia aktívnej účasti na seminároch, seminárnej práce a písomného testu.</i>	
Výsledky vzdelávania: <i>Absolvent predmetu získa</i> Zručnosti: • <i>Opísať systém a členenie karpatorusínskych dialektov na východnom Slovensku,</i>	

<i>v juhovýchodnom Poľsku, na Zakarpatskej Ukrajine a na území Maďarska a Rumunska.</i> • <i>Porovnať a charakterizovať základné a pomedzné areály slovenských a rusínskych nárečí.</i> • <i>Vysvetliť základný metodický postup pri terénnom výskume nárečí a metódy dialektologického výskumu.</i> Vedomosti: • <i>Ovládať na odbornej úrovni zásady fonetickej transkripcie pri zápise nárečových textov.</i> • <i>Charakterizovať karpatorusínske dialekty v širšom kontexte karpatského jazykového areálu.</i> • <i>Zdôvodniť význam výskumu nárečí pri štúdiu najstarších dejín jazyka.</i> Kompetencie: • <i>Preukázať dobrú orientáciu v odbornej dialektologickej literatúre z rusínskej, slovenskej, poľskej a ukrajinskej dialektológie.</i> • <i>Diskutovať o predmete výskumu a plánovanom metodickom i teoreticko-metodologickom postupe pri písaní štúdie, kapitoly práce a záverečnej práce z dialektológie.</i> • <i>Aplikovať teoretické poznatky z dialektológie na rozbor nárečových textov.</i> • <i>Charakterizovať nárečový základ spisovnej rusínčiny zo synchronného i diachrónneho hľadiska.</i> • <i>Definovať západoslovansko-východoslovanské jazykové pomedzie.</i>
Stručná osnova predmetu: • <i>Stratifikácia národného jazyka (spisovný jazyk, interdialekty, dialekty).</i> • <i>Význam nárečí pre štúdium najstarších dejín slovanských jazykov.</i> • <i>Základné a pomedzné areály slovenských, poľských, rusínskych a ukrajinských nárečí.</i> • <i>Zásady slovenskej, rusínskej a medzinárodnej fonetickej transkripcie uplatňovanej v dialektológii.</i> • <i>Prehľad a hodnotenie literatúry o slovenských, rusínskych a ukrajinských nárečiach.</i> • <i>Medzinárodné atlasové projekty: Slovanský lingvistický atlas, Celokarpatský dialektologický atlas, Celoeurópsky lingvistický atlas.</i> <i>Národné lingvistické atlasy: Atlas slovenského jazyka. Mały atlas gwar polskich. Atlas ukrajins'kich hovoriv Schidnoji Slovaččyny.</i>
Odporúčaná literatúra: Mistrík, J. a kol.: <i>Encyklopédia jazykovedy</i>. Bratislava: Obzor, 1993. Urbańczyk, S.: <i>Encyklopedia wiedzy o języku polskim</i>. Warszawa, 1978, 1998. Krajčovič, R.: <i>Vývin slovenského jazyka a dialektológia</i>. Bratislava: SPN, 1988. Štolc, J. – E. Pauliny, E. – Habovštiak, A.: <i>Atlas slovenského jazyka. I. – IV.</i> Bratislava: Veda, 1968 – 1984. Bernštejn, S. B. et al.: <i>Общекарпатский диалектологический атлас. I. – VII.</i> 1988 – 2003. <i>Encyclopedia of Rusyn History and Culture</i>. Revised and expanded edition. Edited by Paul Robert Magocsi and Ivan Pop. Toronto – Buffalo – London : University of Toronto Press, 2005. Gerovskij, G.: <i>Jazyk Podkarpatské Rusi</i>. In: <i>Československá vlastivěda</i>. Zv. III. Praha, 1934. Gerovskij, G.: <i>Narodnaja reč Prjaševščiny</i>. In: <i>Prjaševščina, istoriko-literaturnyj sbornyk</i>. Praha, 1948. Paňkevyč, I.: <i>Ukrajins'ki hovory Pidkarpats'koji Rusy i sumežnych oblastej</i>. Praha, 1938.

Latta, V.: *Atlas ukrajinských hovorů v jižní Slovačce*. Praha : SPN OUL, 1991.

Jazyk, kterého znalost je potřebná na absolvování předmětu:
slovenský a rusínský, anglický

Poznámky:

Hodnocení předmětů

Celkový počet hodnocených studentů:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučující: PhDr. Kvetoslava Koporová, PhD.

Datum poslední změny: 28. február 2022

Schválil: doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/JAKULe	Názov predmetu: <i>Jazyková kultúra</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh: povinne voliteľný predmet, variant A Forma výučby: prednáška/seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 26 hodín/semester Za obdobie štúdia: 13/13 – externé štúdium Metóda štúdia: kombinovaná metóda	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 3. semester – externé štúdium	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: absolvovanie povinných jednotiek	
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>priebežné hodnotenie</i> <i>V priebehu semestra bude hodnotená samostatná práca zameraná na analýzu vybraného písaného (25%) textu a ústneho prejavu (25%) a záverečná práca (50%). Na získanie hodnotenia A je potrebné získať najmenej 90 bodov, na získanie hodnotenia B najmenej 80 bodov, na hodnotenie C najmenej 70 bodov, na hodnotenie D najmenej 60 bodov a na hodnotenie E najmenej 50 bodov. Výsledné hodnotenie bude priemerom hodnotenia analýzy textov a záverečnej práce.</i>	
Výsledky vzdelávania: <i>Absolvent predmetu získa:</i> <i>Zručnosti:</i> • <i>má prehľad o úrovni jazykovej kultúry rusínskeho spisovného jazyka v jednotlivých komunikačných sférach v Slovenskej republike,</i> <i>Vedomosti</i> • <i>ovláda ortografické a ortoepické pravidlá súčasného rusínskeho jazyka</i> • <i>konfrontačné štúdium teoretických otázok jazykovej kultúry na Slovensku, v Poľsku, na Ukrajine, v Maďarsku a Srbsku.</i> <i>Kompetencie:</i> • <i>je schopný posudzovať úroveň spisovného jazyka v jednotlivých rusínskych masmédiách – printových aj elektronických,</i> • <i>dokáže zdôvodňovať ortografické aj ortoepické pravidlá rusínskeho jazyka.</i>	
Stručná osnova predmetu:	

- *Problematika spisovnosti v literárnej sfére.*
- *Ortografická a ortoepická norma v publicistickej sfére.*
- *Kultúra slova v scénicko-divadelnej sfére.*
- *Dodržiavanie spisovnej normy v školskej sfére.*
- *Spisovný jazyk v konfesionalnej sfére.*
- *Problémy terminológie v úradno-administratívnej sfére.*
- *Otázky prekladu zo slovenského jazyka do spisovnej rusínčiny v oblasti štátnej správy.*

Odporúčaná literatúra:

Plišková, A. – Jabur, V.: *Sučasný rusyňský spisovný jazyk*. Prešov: ÚRJK PU, 2009.

Plišková, A. – Koporová, K.: *Rusyňský jazyk pro začatočnykiv*. Prešov: SARO, 2010.

Plišková, A.: Rusyňský jazyk na Slovensku 1995-2010: tendencie zblyžovaňa variantiv. In: *Studia Ruthenica*. Novi Sad : Društvo za ruski jazyk, literaturu i kulturu, 2011, s. 36-46.

Jabur, V. – Plišková, A.: *Rusyňský jazyk pro 1. – 4. klasy serednich škol iz navčalnym rusyňskym jazykom i z navčaňom rusyňskoho jazyka*. Prešov : Rusyn i Narodny novynky, 2007.

Jabur, V. – Plišková, A.: *Rusyňský jazyk v zerkali novych pravyl pro osnovny i seredni školy z navčaňom rusyňskoho jazyka*. Prešov : Rusyn i Narodny novynky, 2005.

Jabur, V. – Plišková, A. – Koporová, K.: *Rusyňska leksika na osnovi zmin u pravylach rusyňskoho jazyka*. Prešov : Rusyn a Narodny novynky, 2007.

Plišková, A. – Koporová, K. – Eddy, E.: *Rusyňský jazyk u konverzaciji pro II. stupiň osnovných škol i seredni školy*. Prešov : Rusín a Ľudové noviny, 2009.

Magocsi, P. R., ed.: *Najnowsze dzieje języków słowiańskich. Русинський язык*. Opole: Uniwersytet Opolski – Instytut Filologii Polskiej, 2007 (dotlač z roku 2004 so zmenami).

Periodické a neperiodické vydania v rusínskom jazyku na Slovensku: Rusyn, InfoRusyn, Narodny novynky, Rusalka, Artos, Blahovistnyk, Odkaz sv. Cyrila a Metóda, Rusínske národnostné vysielanie v SRO a v STV, rusínske webstránky.

Jabur, V., Plišková, A., Koporová, K.: *Gramatika rusyňskoho jazyka*. Prešov: VPU, 2015.

Plišková, A., Koporová, K., Jabur, V. a kol.: *Pravyla rusyňskoho pravopysu z ortografičnym i gramatičnym slovnykom*. Prešov: VPU, 2019.

Plišková, A., Koporová, K., Jabur, V.: *Rusyňský jazyk. Komplexnyj opys jazykovej systemy v konteksti kodifikaciji*. Prešov: VPU, 2019.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský a rusínsky, anglický jazyk

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: PhDr. Kvetoslava Koporová, PhD.
Dátum poslednej zmeny: 28. február 2022
Schválil: <i>doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.</i>

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/LINKUe	Názov predmetu: <i>Lingvokulturológia</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh: povinne voliteľný predmet, variant A Forma výučby: prednáška/seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Za obdobie štúdia: 13/13 – externé štúdium Metóda štúdia: kombinovaná metóda	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 5. semester - externé štúdium	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: absolvovanie povinných jednotiek	
Podmienky na absolvovanie predmetu: • <i>Predmet je ukončený PH.</i> • <i>V priebehu semestra študent spracuje, prezentuje na seminári a odovzdá seminárnu prácu na tému o prepojení jazyka a kultúry, ktorá bude vychádzať z ruských etnokultúrnych reálií, alebo z rusko-slovenských/rusko-rusínskych reálií.</i> • <i>Na záver pripraví 10 praktických textov s presne určenými lingvokultúrnymi témami, v ktorých preukáže svoje schopnosti aplikovať teoretické poznatky pri rozbere konkrétnych jazykových a lingvokultúrnych súvislostí.</i> • <i>Koncom semestra absolvuje vedomostný test zo základov lingvokulturológie a prednesie záverečnú prácu na jednu z lingvokultúrnych tém.</i> • <i>Predpokladom na získanie zápočtu je úspešne absolvovaný test podľa hodnotenia A (výborne) musí získať najmenej 90%, na získanie hodnotenia B 80%, na hodnotenie C najmenej 70%, na hodnotenie D 60%, na hodnotenie E najmenej 50%. Študent, ktorý získa menej ako 50% bude hodnotený stupňom FX. Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce, vedomostného testu a z hodnotenia rozboru 10 praktických lingvokultúrnych textov</i>	
Výsledky vzdelávania: <i>Absolvent predmetu získa:</i> Zručnosti: • <i>Zadefinovať a vlastnými slovami interpretovať základné pojmy z oblasti</i>	

<i>lingvokulturológie.</i> • <i>Začleniť lingvokultúrne javy do celkového systému etnokultúry.</i> • <i>Uvedené pojmy zvládne na porovnávacej slovensko-ruskej, resp. rusínsko-ruskej úrovni,</i> Vedomosti: • <i>Rozberať jazykové jednotky z pozície základných lingvokulturologických kategórií.</i> • <i>Analyzovať zodpovedajúce lingvokultúrne jednotky z pozície cudzojazyčnej komunikácie.</i> • <i>Rozoberať jazykové jednotky z pozície rusko-slovenských/rusko-rusínskych lingvokultúrnych analógií.</i> Kompetencie: • <i>Jednotlivé typy uvedených ruských lingvokultúrnych jednotiek (lingvokulturém) preložiť do slovenčiny/ruštiny/rusínčiny.</i> • <i>Aplikovať lingvokultúrne javy pri rozbere jazykových jednotiek na iných úrovniach jazyka</i> • <i>Orientovať sa v základnej teoretickej literatúre s tematikou lingvokulturológie.</i>	Stručná osnova predmetu: • <i>Lingvokulturológia. História vzniku a vývoja uvedenej filologickej disciplíny.</i> • <i>Objekt výskumu lingvokulturológie.</i> • <i>Základné pojmy lingvokulturológie.</i> • <i>Lingvokulturéma – základná jednotka lingvokulturológie.</i> • <i>Koncept – základné východiská. Konceptualizácia slova. Základné etnokultúrne zdroje konceptov. Konceptosféra jazyka – etnokultúrny obsah slova.</i> • <i>Lexéma v etnokultúrnych asociáciách a konotáciách.</i> • <i>Bázové koncepty v ruskej (slovenskej, rusínskej) kultúre. Ich porovnávanie s analogickými slovenskými konceptmi. Asociatívny experiment ako objektivizujúci kognitívny prostriedok etnokultúry.</i> • <i>Voľba objektívnych stimulov pre asociatívny experiment.</i> • <i>Reakcie v asociatívnych experimentoch.</i> • <i>Hierarchizácia reakcií.</i> • <i>Rusko-slovenské/rusko-rusínske rozdiely v základných etnokultúrnych asociáciách.</i>
Odporúčaná literatúra: <i>ALEFIRENKO, N.F. Lingvokulturologija. Cennostno-smyslovoje prostranstvo jazyka. Moskva: Izdatel'stvo „Flinta“, Izdatel'stvo „Nauka“ 2010.</i> <i>ARUŤUNOVA, N.D. Tipy jazykovych značenij. Ocenka. Sobytiye. Fakt. Moskva: Nauka 1988.</i> <i>DOLNÍK, J. Jazyk – Človek – Kultúra. Bratislava: Kalligram 2010.</i> <i>GAĚV, G. : Nacional'nyje obrazy mira. Kosmo. Psycho. Logos. Moskva: Progress, Kul'tura 1995.</i> <i>GUMILOV, L.N. Etnosféra: Istorija ludej i istorija prirody. Moskva: Ekopros 1993.</i> <i>GUZI, L.: Formovanie Ruska ako mnohonárodnostného štátu – jeho zahraničná politika, zabezpečenie štátnej bezpečnosti, spoločnosť (Východiská pre historicko-kulturologickú analýzu v ruskom jazyku). Prešov: FF PU 2009.</i> <i>CHROLENKO, A.T. Osnovy lingvokulturologiji. Moskva: „Flinta“, „Nauka“ 2005.</i> <i>KARAULOV, J.N. Russkij asociativnyj slovar. Tom i. Ot stimula k reakcijam. Tom II. Ot reakcii k stimulam. Moskva: AST. Astrel 2002.</i> <i>KOLLÁ ROVÁ, E. Russkije kul'turnyje issledovanija. Banská Bystrica: FHV UMB 2007.</i> <i>KRASNYCH, V.V. Etnopsicholingvistika i lingvokulturologija. Moskva: Gnozis 2002.</i> <i>MASLOVA, V.A. Lingvokulturologija. Moskva: Academia 2004.</i> <i>SIPKO, J. V poiskach istinovo smysla – Hľadanie ozajstného zmyslu. Prešov: FF PU 2008.</i> <i>SIPKO, J. Teoretické a sociálno-komunikačné východiská lingvokulturológie. Prešov: FF PU</i>	

2011. SIPKO, J. <i>Precedentnyje imena v poziciji ocenočnych sredstv.</i> Prešov: FF PU 2013. STEPANOV, J. S. <i>Konstatny: Slovar ruskoj kul'tury.</i> Moskva: 2004. VOROBJOV, <i>Lingvokul'turologija. Teorija i metody.</i> Moskva: 1987.																	
Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: <i>slovenský a rusínsky, anglický jazyk</i>																	
Poznámky:																	
Hodnotenie predmetov Celkový počet hodnotených študentov: <table border="1"> <tr> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> <td>E</td> <td>FX</td> </tr> <tr> <td>a</td> <td>b</td> <td>c</td> <td>d</td> <td>e</td> <td>f</td> </tr> </table>						A	B	C	D	E	FX	a	b	c	d	e	f
A	B	C	D	E	FX												
a	b	c	d	e	f												
Vyučujúci: prof. PhDr. Jozef Sipko, PhD.																	
Dátum poslednej zmeny: 28. február 2022																	
Schválil: doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.																	

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/POSLJe	Názov predmetu: <i>Porovnávacia slovanská jazykoveda</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh: povinne voliteľný predmet, variant A Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1/0 Za obdobie štúdia: 13/0 – externé štúdium Metóda štúdia: kombinovaná metóda	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 4. – 5. semester – externé štúdium	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>Predmet je ukončený PH.</i> • Percentuálne zastúpenie jednotlivých úloh na celkovom hodnotení študentov: (1) Jazykový rozbor vybraného textu z konfrontačného hľadiska: 20%, (2) seminárna práca z oblasti konfrontačnej gramatiky spisovnej slovenčiny a spisovnej ruštinčiny: 40 %, (3) písomný test 40% • Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia analýzy jazykového textu, seminárnej práce a písomného testu. • Na získanie hodnotenia A (výborne) musí doktorand získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B najmenej 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %v, na hodnotenie D najmenej 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Doktorand, ktorý získa menej než 50%, bude hodnotený stupňom FX. • Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia všetkých troch úloh.	
Výsledky vzdelávania: <i>Absolvent predmetu získa:</i> <i>Zručnosti:</i> • Definovať a vlastnými slovami interpretovať základné pojmy a termíny z oblasti porovnávacej a konfrontačnej gramatiky slovanských jazykov. • Formulovať výskumné ciele pri príprave seminárnej práce, minimovej práce a záverečnej dizertačnej práce. • Konkretizovať metodické a metodologické postupy pri písaní odborného textu	

<i>z oblasti porovnávacej alebo konfrontačnej gramatiky slovanských jazykov.</i> Vedomosti: • <i>Diskutovať o predmete výskumu a plánovanom metodickom i teoreticko-metodologickom postupe pri písaní záverečnej práce.</i> • <i>Prezentovať svoju prácu (seminárnu prácu a jazykový rozbor vybraného textu) v skupine, diskutovať a zdôvodniť jeho efektívnosť z hľadiska odborného a metodického postupu ako aj teoreticko-metodologického východiska.</i> • <i>Tvorivo aplikovať získané teoretické poznatky na analýzu textu a pri charakteristike skúmaných javov.</i> Kompetencie: • <i>Zdôvodniť svoje stanovisko pri výbere predmetu štúdie (záverečnej práce), cieľov a metód výskumu a pri výbere teoretickej literatúry.</i> • <i>Charakterizovať, klasifikovať a uviesť príklady základných diferenčných javov z oblasti konfrontačnej gramatiky spisovnej slovenčiny a spisovnej rusínčiny.</i> • <i>Preukázať dobrú orientáciu v odbornej a teoretickej literatúre.</i>
Stručná osnova predmetu: • <i>Príbuznosť slovanských jazykov. Súčasný výskum tejto problematiky.</i> • <i>Slovanská jazyková vetva v súčasnosti a problematika tzv. minoritných slovanských spisovných jazykov.</i> • <i>Výskumné metódy v porovnávacej a konfrontačnej gramatike slovanských jazykov [historicko-porovnávacia metóda, konfrontačná metóda, kontrastívna metóda, metóda absolútnej a relatívnej chronológie, metóda vonkajšej a vnútornej rekonštrukcie, metóda jazykového zemepisu (lingvistickej geografie)].</i> • <i>Typologická klasifikácia slovanských jazykov (fonologická, morfológická, syntaktická, lexikálno-sémantická).</i> • <i>Najnovšie vývinové tendencie na zvukovej, morfológickej, syntaktickej a lexikálno-sémantickej rovine v súčasných slovanských jazykoch.</i> • <i>Lingvistické atlasy (regionálne, národné a medzinárodné).</i>
Odporúčaná literatúra: Dalewska-Greń, H.: Języki słowiańskie. Warszawa, PWN 1997. Běličová, H.: Nástin porovnávací gramatiky slovanských jazyků. Praha 1998. Dudášová-Kriššáková, J.: Kapitoly zo slavistiky. AFPhUP 43/125. Monografia 27. Prešov 2001. Kapitoly zo slavistiky II. AFPhUP 232/314. Monografia 95. Prešovská univerzita v Prešove 2008. Plišková, A. Rusyňskij jazyk na Sloveňsku. Svitovij kongres Rusyniv. Priešiv 2008. Plišková, A.: Rusyňskij jazyk. In: Najnowsze dzieje języków słowiańskich. Opole 2004. Slovanský jazykový atlas (Obščeslavianskij lingvističeskij atlas). Prvá a druhá séria. 12 zv. (1987-2018). Jabur, V., Plišková, A., Koporová, K.: Gramatika rusyňskoho jazyka, Prešov: Vydavateľstvo PU, 2015. Celokarpatský dialektologický atlas. I– VII. (1988-2003). Dudášová-Kriššáková, J.: Fonologický systém slovanských jazykov z typologického hľadiska, Prešov: VPU, 2015.
Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: <i>slovenský a rusínsky, anglický jazyk</i>

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: Prof. PhDr. Júlia Dudášová, DrSc.

Dátum poslednej zmeny: 28. február 2022

Schválil: *doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.*

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/KDRL1e	Názov predmetu: <i>Kapitoly z dejín rusínskej literatúry I.</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh: povinne voliteľný predmet, variant B Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): za obdobie štúdia: 13/0 – externé štúdium Metóda štúdia: kombinovaná metóda	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 2., 3. – <i>externé štúdium</i>	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: PH <i>V priebehu semestra bude hodnotená samostatná práca zameraná na analýzu vybraného umeleckého alebo odborného textu (50 %), doktorand pripraví seminárnu prácu podľa pokynov prednášajúceho, ktorú verejne prednesie (50 %), ukončenie predmetu sa hodnotí PH. Na získanie hodnotenia A (výborne) je potrebné získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B najmenej 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 % bodov, na hodnotenie D najmenej 60 % bodov a na hodnotenie E najmenej 50 % bodov. Študent, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.</i>	
Výsledky vzdelávania: <i>Absolvent je spôsobilý mať:</i> <i>zručnosti:</i> - definovať a vlastnými slovami interpretovať základné pojmy a termíny z problematiky dejín rusínskej literatúry v širšom kontexte jednotlivých slovanských literatúr, - začleniť skúmanú problematiku do širšieho kontextu iných slovanských literatúr (geografické, kultúrne a politické), <i>vedomosti:</i> - dokáže diskutovať o metódach komparatívnej práce, - tvorivo aplikovať získané poznatky na analýzu literárneho textu <i>kompetencie:</i> - orientovať sa v problematike bilaterálnych vzťahov a v teórii medziliterárneho procesu. - preukáže dobrú orientáciu v odbornej a teoretickej literatúre týkajúcej sa rusínskej literatúry v širšom kontexte slovanských literatúr (do konca 19. storočia). - tvorivo interpretovať a prezentovať svoju analýzu textov rusínskej proveniencie v komparácii s dejinami najmä východoslovanských literatúr.	

Stručná osnova predmetu:

Základné teoretické práce karpatorusínskej literárnovednej slavistiky.

Rozvoj literárnej vedy v druhej polovici 19. st. – na začiatku 21. storočia.

Rusínska literárna veda v kontexte rusofilstva, ukrajínofilstva, rusinofilstva a marxistického hnutia.

Medzi estetikou v literatúre a literatúrou prežitia. Rozbor rusínskej literatúry z hľadiska teórie postkolonializmu.

Osvietenstvo verzus národná tradícia. Karpatorusínska literatúra konca 18. - prvej polovice 19. storočia.

Stanovenie slovanských nacionalizmov a doba buditeľstva v literatúre.

Rusofilstvo verzus národnostná orientácia. Jazyčie ako jazyk literárnej tradície.

Národnostné hnutie (narodnyctvo) a stanovenie rusínskej literatúry na základe národného jazyka.

Odporúčaná literatúra:

Káša, P.: Medzi estetikou a ideológiou. Prešov: FF PU, 2002.

Magocsi, P.R. Chrbtom k horám: Dejiny Karpatskej Rusi a karpatských Rusínov. Prešov, 2016.

Paďák, V.: Dejiny karpatorusínskeho národného divadla a dramaturgie. Prešov, 2018, 344 c.

Paďák, V. Naris istoriji karpatorusinskoj literatury. Toronto, 2016, 242 s.

Paďák, V. Kinec rusofilstva: Do problemy periodizacii karpatorusynskoj literatury drugoji polovyny XIX – počatku XX stolit'ja. In: K výskumu dejín Rusínov a Ukrajincov: teoretické a metodologické otázky. Košice, 2016, s. 61-80.

Paďák, V. Osvietenectvo verzus národná tradícia: Karpatorusínska dráma konca 18. – prvej polovice 19. storočia In: Transformácie národných literatúr a kultúr v stredoeurópskom kontexte (1780 – 1890). Prešov, 2019, pp. 157-175.

Pišút, M.: Dejiny svetovej literatúry. Bratislava: Obzor, 1967.

Rusinko, E. Straddling Borders: Literature and Identity in Subcarpathian Rus'. Toronto, 2003. 560 s.

Zelenka, M.: Literární věda a slavistika. Olomouc: 1995.

Slovensko – slovanské jazykové, literárne a kultúrne vzťahy. Ved. red.: J. Dudášová. Prešov: FF PU, 2007.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, rusínsky, anglický

Poznámky:**Hodnotenie predmetov**

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: doc. Mgr. Valerii Padiak, CSc.

Dátum poslednej zmeny: 28. február 2022

Schválil: doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/KDRL2e	Názov predmetu: <i>Kapitoly z dejín rusínskej literatúry II.</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh: povinne voliteľný predmet, variant B Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): za obdobie štúdia: 13/0 – externé štúdium Metóda štúdia: kombinovaná metóda	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 4., 5. semester – externé štúdium	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: <i>Kapitoly z dejín rusínskej literatúry I.</i>	
Podmienky na absolvovanie predmetu: PH <i>V priebehu semestra bude hodnotená samostatná práca zameraná na analýzu vybraného umeleckého alebo odborného textu (50 %), doktorand pripraví seminárnu prácu podľa pokynov prednášajúceho, ktorú verejne prednesie (50 %), ukončenie predmetu sa hodnotí PH. Na získanie hodnotenia A (výborne) je potrebné získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B najmenej 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 % bodov, na hodnotenie D najmenej 60 % bodov a na hodnotenie E najmenej 50 % bodov. Študent, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX</i>	
Výsledky vzdelávania: <i>zručnosti:</i> - <i>dobrá orientácia v dejinách rusínskej literatúry v širšom karpatorusínskom a slovanskom kontexte,</i> - <i>formulovať výskumné ciele pri príprave seminárnej práce, minimizej práce a záverečnej dizertačnej práce</i> <i>vedomosti:</i> - <i>konkretizovať metodické a metodologické postupy pri písaní odborného textu z oblasti dejín literatúry,</i> - <i>diskutovať o predmete výskumu a plánovanom metodickom i teoreticko-metodologickom postupe pri písaní záverečnej práce</i> - <i>prezentovať svoju prácu v skupine na študentskej vedeckej konferencii alebo vedeckej konferencii</i> <i>kompetencie:</i> - <i>diskutovať a zdôvodniť efektívnosť metodického postupu</i> - <i>preukázať dobrú orientáciu v odbornej a teoretickej literatúre</i> - <i>uplatňovať metódy komparatívnej práce.</i>	

Stručná osnova predmetu:

Základné teoretické práce rusínskej literárnovednej slavistiky v druhej polovici 20. st. – na začiatku 21. storočia.

Fakt pretrhutej kontinuity a tradícia napísania v druhej polovici 20. st. lokálnych dejín literatúry:

- *na Lemkovine (lemkovská literatúra),*
- *vo Vojvodine (dejiny ruskej literatúry),*
- *na Podkarpatskej Rusi (literatúra Zakarpatska, literatúra Rusínov Slovenska).*

Literárny život Rusínov v Amerike ako kultúrna substancia, izolovaná od rusínskeho sveta.

Storočie globálnej dezintegrácie rusínskych historických regiónov a dejiny literatúry karpatských Rusínov po roku 1989: suma oddelených literatúr alebo jediný literárny proces?

Dodnes medzi literatúrou prežitia a estetikou v literatúre: súčasný literárny život vo všetkých rusínskych regiónoch a spoločná idea národného (po)vedomia.

Medzi tradicionalizmom a modernizmom.

Literatúra a formovanie národnostnej identity. Kulturologický aspekt.

Odporúčaná literatúra:

Duc-Fajfer, O. Povyselenča lemківská literatúra jak etos tyrvania. In: Cy to lem tuha, cy nadija: Antologija povyselenčoj lemківskoj literatúry v Polščy. Lignica, 2002, c. 14-21.

Magocsi P.R. Chrbtom k horám: Dejiny Karpatskej Rusi a karpatských Rusínov. Prešov, 2016, 596 s.

Paďak, V. Naris istoriji karpatorusinskoji literatury. Toronto, 2016, 242 s.

Paďak, V.: Dejiny karpatorusínskeho národného divadla a dramaturgie. Prešov, 2018, 344 c.

Perkins David. Is Literary History Possible? Johns Hopkins University Press, 1992.

Perkins D. Čy možlžva istorija literatúry? Kyiv, 2005.

Rusinko, E. Straddling Borders: Literature and Identity in Subcarpathian Rus'. Toronto, 2003, 560 s.

Tamaš J. Istorija ruskej literatúry. Beograd, 1997, 752 s.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, rusínsky, anglický

Poznámky:**Hodnotenie predmetov**

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: doc. Mgr. Valerii Padiak, CSc.

Dátum poslednej zmeny: 28. február 2022

Schválil: doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/LIKOGe	Názov predmetu: <i>Literárna komparatistika a genológia</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh: povinne voliteľný predmet, variant B Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): za obdobie štúdia: 13/0 – externé štúdium Metóda štúdia: kombinovaná metóda	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 3., 4. – externé štúdium	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: <i>Metodológia literárnej vedy</i>	
Podmienky na absolvovanie predmetu: PH • Percentuálne zastúpenie jednotlivých úloh na celkovom hodnotení študentov (1) <i>Písomná práca z oblasti literárnej komparatistiky 30%, (2) seminárna práca z oblasti metodológie 30 %, (3) písomný test o základných teoreticko-metodologických otázkach: 40%.</i> • <i>Na získanie hodnotenia A (výborne) musí získať najmenej 90%, na získanie hodnotenia B 80%, na hodnotenie C najmenej 70%, na hodnotenie D 60%, na hodnotenie E najmenej 50%. Študent, ktorý získa menej ako 50% , bude hodnotený stupňom FX.</i> <i>Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia písomnej práce, seminárnej práce a písomného testu (podľa výberu).</i>	
Výsledky vzdelávania: <i>Absolvent je spôsobilý:</i> - diskutovať o metódach komparatívnej práce, - vysvetliť genologický aspekt pri interpretácii umeleckého textu, - interpretovať základné teoretické práce z literárnovednej komparatistiky. - vymedziť základné etapy medziliterárneho procesu, - charakterizovať výskum svetovej literatúry, - aplikovať metodické a metodologické postupy pri interpretácii textov zo svetovej a domácej (rusínskej) literatúry. - zvládnuť nadstavbové teoreticko-metodologické problémy umeleckého diela, historickú poetiku - aplikovať teoretické otázky z literárnej komunikácie, literárnej kritiky, verzológie na rozbor umeleckého textu Získané vedomosti: <i>Absolvent/ka predmetu sa orientuje v základných metodologických</i>	

postupoch literárnovedného výskumu ovláda literárnovednú terminológiu so zameraním na komparatistiku a areálový výskum literatúry. Pozná a vie vysvetliť jednotlivé smery slovenských literatúr.

Získané zručnosti: Absolvent/ka predmetu aktívne používa literárnovedné terminologické inštrumentárium. Analyzuje a aplikuje nadobudnuté teoretické vedomosti o metodologických postupoch na konkrétne problémy a javy vzťahujúce sa na predmet výskumu dizertačnej práce.

Získané kompetencie: Absolvent/ka predmetu prostredníctvom zvládnutej metodológie formuje základné metodologické postupy vlastnej dizertačnej práce. Uvedomuje si a vyhodnocuje, posudzuje výber správneho metodologického postupu vzhľadom na predmet výskumu.

Stručná osnova predmetu:

Základné teoretické práce svetovej, slovenskej a českej literárnovednej komparatistiky. Bilaterálne vzťahy.

Česko - slovenské literárne vzťahy.

Medziliterárny proces.

Svetová literatúra ako výskumný problém.

Formy a spôsoby medziliterárneho spolužitia.

Intertextualita.

Vzťah ako základná forma nadväznosti.

Viac a menej rozvinuté literatúry.

Slovotvorné formácie.

Konfigurácia literárnych druhov a žánrov.

Areálová komparatistika.

Formy medziliterárnej recepcie, preklad ako formy recepcie, spoločensko-typologické súvislosti, problémy komparatívnej analýzy a pod.

Odporúčaná literatúra:

Bloom, H.: Kánon západní literatury. Knihy, které prošly zkouškou věků, Praha 2000. Auerbach, E.: Mimesis. Zobrazení skutečnosti v západoevropských literaturách. Praha, Mladá fronta 1998. Kol.: Slovensko – slovanské jazykové, literárne a kultúrne vzťahy. Prešov: FF PU, 2007. Hrabák, J.: Literární komparatistika, Praha, SPN 1976. Ďurišin, D.: Problémy literárnej komparatistiky, Bratislava, SAV 1967. Ďurišin, D.: Teória literárnej komparatistiky, Bratislava, Slovenský spisovateľ 1975, 1985. Ďurišin, D.: Medziliterárne spoločenstvá I-VI. Bratislava SAV 1985-1995. Zborník literatúry ako súčasť medziliterárnych spoločenstiev, Nitra, FF UKF 2003. Valcerová, A.: V labirinte vzťahov, Prešov 2000. Zambor, J.: Báseň a ticho, Bratislava 2000. Turčány, V.: Petrarcov vavrín. Bratislava, Tatran 1974. Turčány, V.: Podľa vôd a voľných polí. Bratislava, Smena 1978. Krausová, N.: Sonet v slovenskej literatúre. Bratislava, Tatran 1976. Veselovskij, A.: Etudy i charakteristiky. Moskva 1903. Červeňák, A.: Niekoľko úvah nad témou Turgenev a Vajanský v slovenskej literárnej kritike. Zborník KRJL FF UPJŠ. Prešov 1964. Pospíšil, I.: Ruský román znovu navštívený. Brno 2005. 210 s.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, rusínsky, anglický

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: Prof. PhDr. Peter Káša, CSc.**Dátum poslednej zmeny:** 28. február 2022**Schválil:** *doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.*

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/VKTUTe	Názov predmetu: <i>Vybrané kapitoly z teórie umeleckého textu</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh: povinne voliteľný predmet, variant B Forma výučby: prednáška Odporúčany rozsah výučby (v hodinách): za obdobie štúdia: 13/0 – externé štúdium Metóda štúdia: kombinovaná metóda	
Počet kreditov: 5	
Odporúčany semester štúdia: 4., 5. semester – externé štúdium	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: <i>Metodológia literárnej vedy</i>	
Podmienky na absolvovanie predmetu: PH <i>samostatná práca 25%, test 25%, záverečná práca 50%.</i> <i>V priebehu semestra bude hodnotená samostatná práca zameraná na analýzu vybraného písaného textu alebo ústneho prejavu (25 bodov), jeden test (25 bodov) a záverečná práca (50 bodov).</i> <i>Na získanie hodnotenia A (výborne) je potrebné získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B najmenej 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 % bodov, na hodnotenie D najmenej 60 % bodov a na hodnotenie E najmenej 50 % bodov. Študent, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.</i>	
Výsledky vzdelávania: Absolvent: - získa prehľad o úrovni skúmania základných teoretických vlastností literárnych diel a ich vplyvu na recepciu umeleckej literatúry, - bude vedieť charakterizovať osobitosti jednotlivých literárnych druhov: lyriky, epiky a drámy v slovenskej, rusínskej, českej, ruskej a ukrajinskej literatúre, - preukáže schopnosť interpretovať umelecké dielo, - dokáže predstaviť koncepty teórie interpretácie, interpretačné prístupy k vnútornej výstavbe vyprávania, - zoznami sa so základnými teoreticko-metodologickými prácami z teórie umeleckého textu, - diskutuje o predmete výskumu a plánovanom metodicko a teoreticko-metodologickom postupe pri písaní záverečnej práce - prezentuje svoju prácu v skupine, na ŠVOČ, na vedeckej konferencii a vie zdôvodniť efektivnosť vybraného postupu a aplikovaných metód, - tvorivo aplikuje získané teoretické poznatky na analýzu textov a pri charakteristike	

skúmaných javov.

Získané vedomosti:

Absolvent/ka predmetu sa oboznámení so stavom, ako aj najnovšími vývinovými teoretickými koncepciami v slovanských literatúrach v porovnávacom aspekte. Vie charakterizovať a usúvzťažniť jednotlivé obdobia vývinu literárnovedného myslenia, poukázať na kritické vývojové fázy v dejinách slavistického myslenia o literatúre a opísať podnety, prínos a problémy jednotlivých prístupov.

Získané zručnosti: *Absolvent/ka predmetu diferencuje hodnotové parametre umeleckej literatúry v užších i širších kontextoch slovenskej, európskej a slovanských literatúr..*

Získané kompetencie: *Absolvent/ka predmetu kriticky hodnotí jednotlivé literárnovedné prístupy, analyzuje a vyhodnocuje ich pozitíva a negatíva. Porovnávací aspekt považuje za kľúčový element vlastnej vedeckej práce, čo dokáže aplikovať na tému svojej dizertačnej práce.*

Študent bude schopný samostatne skúmať základné teoretické vlastnosti literárnych diel a zhodnotiť ich vplyv na recepciu umeleckej literatúry.

Stručná osnova predmetu:

Poetika a tropika lyrických, epických a dramatických diel.

Vzťah látky a témy, fabuly a sujetu, narácie a rozprávača, vnútrotextovej a sujetovej komunikácie, chronotopiky v literárnych dielach.

Ontológia umeleckého textu.

Verš a jeho textové realizácie.

Vzťah sémantiky a entropie.

Problémové vychyľovanie v literatúre a ich rôzne autorské riešenia.

Odporúčaná literatúra:

Rakús, S.: Poetika prozaického textu. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1995.

Kol.: K poetologickým a axiologickým aspektom slovenskej literatúry po roku 1989. Prešov: FF PU, 2006

Turčány, Viliam: Rým v slovenskej poézii. Bratislava : Vydavateľstvo SAV Veda 1975, s. 201-206.

Bakoš, Mikuláš: Vývin slovenského verša od školy Štúrovej. Bratislava : Vydavateľstvo SAV 1966, 224 s.

Nezval, Vítězslav: Moderní básnické směry. Praha : Československý spisovatel 1984, s. 155 – 235.

Mikula, Valér: Hľadanie systému obraznosti. Bratislava: Smena 1987, 184 s.

Hrabák, Josef: Umíte číst poezii. Brno: Krajské nakladatelství v Brně (Host do domu) 1963, 256 s.

Mukařovský, Ján: Studie z poetiky. Praha : Odeon 1982, s. 19 – 256.

Barthes, Roland: Rozkoš z textu. Bratislava : Slovenský spisovateľ 1994, s. 28 - 31.

Mathauser, Zdeněk: Estetika racionálního zření. Praha : Univerzita Karlova v Praze 1992, s. 25 – 82.

Rédey, Z.: Výrazové tendencie súčasnej slovenskej lyriky. 1. vyd. Nitra : ÚLUK FF UKF v Nitre, 2001, s. 60.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, rusínsky, anglický

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: doc. Mgr. MITKA Marek, Dis.art. PhD.**Dátum poslednej zmeny:** 28. február 2022**Schválil:** *doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.*

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URS/KDSLIE	Názov predmetu: <i>Kapitoly z dejín slovanských literatúr</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh: povinne voliteľný predmet, variant B Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): za obdobie štúdia: 13/0 – externé štúdium Metóda štúdia: kombinovaná metóda	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: <i>3., 4. semester externé štúdium</i>	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: <i>Metodológia literárnej vedy</i>	
Podmienky na absolvovanie predmetu: priebežné hodnotenie <i>samostatná práca 25%, test 25%, záverečná práca 50%.</i> <i>V priebehu semestra bude hodnotená samostatná práca zameraná na analýzu vybraného písaného textu alebo ústneho prejavu (25 bodov), jeden test (25 bodov) a záverečná práca (50 bodov).</i> <i>Na získanie hodnotenia A (výborne) je potrebné získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B najmenej 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 % bodov, na hodnotenie D najmenej 60 % bodov a na hodnotenie E najmenej 50 % bodov. Študent, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.</i>	
Výsledky vzdelávania. Študent získa zručnosti: - <i>získa prehľad o vývinových tendenciách v súčasných slovanských literatúrach, o ich geografickom, kultúrnom a politickom členení, o metódach komparatívnej práce.</i> - <i>zoznámi sa so základnými teoretickými prácami literárnovednej slavistiky, problematikou bilaterálnych vzťahov a teóriou medziliterárneho procesu.</i> Vedomosti: - <i>dokáže nastoliť aj ďalšie témy, ako je výskum slovanských literatúr (do konca 19. storočia), interpretácia textov, proveniencia slovanských literatúr a ich vzájomná komparácia,</i> - <i>diskutuje o predmete výskumu a plánovanom metodicko a teoreticko-metodologickom postupe pri písaní záverečnej práce,</i> Kompetencie: - <i>prezentuje svoju prácu v skupine, na ŠVOČ, na vedeckej konferencii a vie zdôvodniť efektívnosť vybraného postupu a aplikovaných metód,</i> - <i>tvorivo aplikuje získané teoretické poznatky na analýzu textov a pri charakteristike</i>	

skúmaných javov.

Stručná osnova predmetu:

Základné teoretické práce slovenskej a rusinskej literárnovednej slavistiky.

Bilaterálne vzťahy. Rusinsko-slovenské a rusinsko-ruské literárne vzťahy.

Medziliterárny proces.

Slovanské literatúry ako výskumný problém.

Formy a spôsoby medziliterárneho spolužitia.

Intertextualita.

Vzťah ako základná forma nadväznosti.

Viac a menej rozvinuté slovanské literatúry.

Konfigurácia literárnych druhov a žánrov v kontexte vývinových paralel západoslovanských, východoslovanských a južnoslovanských literatúr.

Úvod do areálovej komparatistiky

Odporúčaná literatúra:

Ďurišin, D.: Problémy literárnej komparatistiky, Bratislava, SAV 1967.

Ďurišin, D.: Teória literárnej komparatistiky, Bratislava, Slovenský spisovateľ 1975, 1985.

Ďurišin, D.: Medziliterárne spoločenstvá I-VI. Bratislava SAV 1985-1995. Zborník literatúry ako súčasť medziliterárnych spoločenstiev, Nitra, FF UKF 2003.

Káša, P.: Medzi estetikou a ideológiou. Prešov: FF PU, 2002.

Molnar M.: Slovaky i ukrajincy. Bratislava, 1965.

Perkins David. Is Literary History Possible? Johns Hopkins University Press, 1992.

Perkins D. Čy možlyva istorija literatúry? Kyiv, 2005.

Pišút, M.: Dejiny svetovej literatúry. Bratislava: Obzor, 1967.

Pospíšil, I.: Ruský román znovu navštívený. Brno 2005. 210 s.

Rusinko, E. Straddling Borders: Literature and Identity in Subcarpathian Rus'. Toronto, 2003.

Valcerová, A.: V labyrinte vzťahov, Prešov 2000. Dejiny príslušných slovanských literatúr (podľa výberu)

Zelenka, M.: Literární věda a slavistika. Olomouc: 1995.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, rusínsky, anglický

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: doc. Mgr. Valerii Padiak, CSc.

Dátum poslednej zmeny: 28. február 2022

Schválil: doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/TEPREe	Názov predmetu: <i>Teória prekladu</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: <i>povinne voliteľný predmet, variant B</i> Druh činnosti: <i>prednáška, seminár</i> Rozsah činnosti: <i>týždenný: 1/1 externé štúdium</i> <i>za obdobie štúdia: 13/13</i> Metóda vzdelávacích činností: <i>kombinovaná</i>	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 3., 4. – <i>externé štúdium</i>	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: <i>slovanské jazyky – rusínsky, slovenský, poľský, ukrajinský</i>	
Podmienky na absolvovanie predmetu: • <i>Predmet je ukončený: PH.</i> <i>samostatná práca 25%, test 25%, záverečná práca 50%.</i> <i>V priebehu semestra bude hodnotená samostatná práca zameraná na analýzu vybraného písaného textu alebo ústneho prejavu (25 bodov), jeden test (25 bodov) a záverečná práca (50 bodov).</i> <i>Na získanie hodnotenia A (výborne) je potrebné získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B najmenej 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 % bodov, na hodnotenie D najmenej 60 % bodov a na hodnotenie E najmenej 50 % bodov. Študent, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.</i>	
Výsledky vzdelávania: <i>Študent</i> - <i>získa základné poznatky o problematike prekladu a tlmočenia, základoch vedy o preklade a tlmočení,</i> - <i>preukáže schopnosť nastoliť témy: úvod do praxe prekladu a tlmočenia,</i> - <i>charakterizuje psychologické, sociologické a inštitucionálne aspekty,</i> - <i>vysvetliť etické dimenzie prekladu a tlmočenia,</i> - <i>diskutuje o predmete výskumu a plánovanom metodicko a teoreticko-metodologickom postupe pri písaní záverečnej práce,</i> - <i>prezentuje svoju prácu v skupine, na ŠVOČ, na vedeckej konferencii a vie zdôvodniť efektívnosť vybraného postupu a aplikovaných metód,</i> - <i>tvorivo aplikuje získané teoretické poznatky na analýzu textov a pri charakteristike skúmaných javov.</i> Získané vedomosti: - <i>teória prekladu (história prekladu, poetika translatológia) a tlmočenia (tlmočenie a komunikácia)</i>	

- poznatky o tvorbe a štruktúre prekladu, prekladateľskej analýze a prekladateľských kompetenciách
- špecifické druhy prekladu, použitie počítačov pri preklade, tlmočnicke techniky

Získané zručnosti:

- praktický preklad a tlmočenie do slovenského jazyka, pričom získané zručnosti budú prehlbovať v rámci podobne zameraných filologických predmetov
- pochopenie miesta a úlohy prekladu v širších kultúrnych súvislostiach

Získané kompetencie:

absolvent predmetu dokáže vytvoriť prekladateľskú analýzu, vyhľadať a aplikovať slovníkové poznatky, dokáže preložiť text do aktívneho jazyka, dokáže kriticky identifikovať použité prekladateľské postupy a techniky

Stručná osnova predmetu:

Čo je preklad a tlmočenie.

Prekladanie ako prax – práca so slovníkmi, lexikónmi, databázami a inými pomôckami.

Tlmočenie ako prax – charakteristika spôsobov tlmočenia.

Najznámejšie prekladateľské a tlmočnicke teórie a ich tvorcovia.

Preklad a tlmočenie ako jazykový a kultúrny transfer.

Preklad a tlmočenie ako komunikácia.

Problém a druhy ekvivalencie.

Možnosti automatizácie prekladu.

Strojový preklad.

Intersemiotický, intralingválny a interlingválny preklad.

Modely prekladu.

Preklad nefiktívnych a fiktívnych textov.

Psychologické aspekty prekladu a tlmočenia.

Sociologické aspekty prekladu a tlmočenia.

Definícia a členenie translatológie.

Preklad vo svete – teória, prax, výchova prekladateľov a tlmočníkov.

Odporúčaná literatúra:

LEVÝ, J.: Úvod do teorie překlada. Praha, 1967.

HOCHÉL, B.: Preklad ako komunikácia. Bratislava, 1991

POPOVIČ, A. a kol.: Originál – preklad. Interpretačná terminológia. Bratislava 1983

MOUNIN, G.: Teoretické problémy překlada. Praha 1999

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

rusínsky a slovenský, anglický

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: doc. Mgr. Marek Mitka, Dis.art. PhD.

Dátum poslednej zmeny: 28. február 2022

Schválil: doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/DSJe	Názov predmetu: <i>Dizertačná skúška variant A: slavistika – rusínsky jazyk</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: • <i>Štátna skúška pred komisiou na obhajobu dizertačnej práce.</i> • <i>Prezenčná forma.</i>	
Počet kreditov: 20	
Odporúčaný semester štúdia: 8. semester – externé štúdium	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: • <i>Získanie potrebného počtu kreditov za absolvovanie všetkých predmetov (povinných a povinne voliteľných) študijnej časti určených v individuálnom študijnom pláne.</i> • <i>Odovzdanie písomnej práce k dizertačnej skúške a súhlas školiteľa s podaním žiadosti o dizertačnú skúšku.</i> • <i>Kladný posudok oponenta písomnej práce k dizertačnej skúške.</i> • <i>Každá časť dizertačnej skúšky sa hodnotí samostatne.</i> • <i>Výsledné hodnotenie sa vypočíta z priemeru známok z jednotlivých častí dizertačnej skúšky.</i> <i>Na získanie hodnotenia A (výborne) doktorand musí získať známku 1,00 – 1,24, na získanie hodnotenia B známku 1,25 – 1,74, na získanie hodnotenia C známku 1,75 – 2,24, na získanie hodnotenia D známku 2,25 – 2,74, na získanie hodnotenia E známku 2,75 – 3,00, na získanie hodnotenia FX známku 3,01 a vyššie.</i>	
Výsledky vzdelávania: 1. Písomná časť: • <i>Študent predloží štruktúru dizertačnej práce, v ktorej</i> • <i>Formuluje základné výskumné ciele dizertačnej práce.</i> • <i>Zdôvodní metodický postup a teoreticko-metodologické východisko.</i> • <i>Vymedzí materiálovú bázu a zvolené vedeckovýskumné metódy práce.</i> • <i>Preukáže dobrú orientáciu v odbornej literatúre zo skúmanej problematiky.</i> • <i>Tvorivo aplikuje získané teoretické poznatky na analýzu textu a pri charakteristike skúmaných javov.</i> • <i>Formuluje závery analýzy a výsledky čiastkového výskumu.</i>	

2. Rozprava k písomnej práci:

- Študent prezentuje predmet, cieľ a metodický postup uplatnený v písomnej práci.
- Predstaví výsledky svojho čiastkového výskumu a závery, ku ktorým dospel pri interpretácii skúmaného materiálu.
- Odpovie na vecné pripomienky oponenta a na otázky iných členov komisie.

3. Ústna skúška

Pozostáva z troch jazykovedných disciplín:

- Porovnávacia slovanská jazykoveda.
- Spisovný rusínsky jazyk na Slovensku v širšom kontexte karpatorusinistiky a spisovných slovanských mikrojazykov.
- Tretí okruh otázok tvorí špecializácia súvisiaca s témou dizertačnej práce, napr. dialektológia, sociolingvistika, jazykové kontakty, normatívna gramatika, dejiny jazyka (interné a externé), jazyková kultúra a pod.

Stručná osnova predmetu:

- Písomnú prácu k dizertačnej skúške tvorí prehľad súčasného stavu poznatkov o danej téme, vlastný teoretický prínos doktoranda, analýza metodického prístupu, metodologického východiska pri riešení danej problematiky a projekt dizertačnej práce.
- Posudok písomnej práce vypracovaný oponentom.
- Obhajoba písomnej práce a rozprava k danej téme.
- Ústna skúška plynulo nadviaže na predchádzajúcu časť a doktorand odpovedá na otázky členov komisie podľa schváleného zoznamu predmetov dizertačnej skúšky.

Odporúčaná literatúra:

- BĚLIČOVÁ, Helena: Nástin morfolgie spisovných jazyků slovanských. Praha: Karolinum, nakladatelství Univerzity Karlovy 1998.
- DUDÁŠOVÁ-KRIŠŠÁKOVÁ, Júlia.: Fonologický systém slovanských jazykov z typologického hľadiska, Prešov: VPU, 2015.
- DUDÁŠOVÁ-KRIŠŠÁKOVÁ, Júlia: Kapitoly zo slavistiky. AFPhUP. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove 2001.
- DUDÁŠOVÁ-KRIŠŠÁKOVÁ, Júlia: Kapitoly zo slavistiky II. AFPhUP. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove 2008.
- JABUR, V., PLÍŠKOVÁ, A., KOPOROVÁ, K.: Gramatika rusyňského jazyka, Prešov: Vydavateľstvo PU, 2015
- LATTA, V.: O klassifikacii ukrajinskich govorov. In: Naukovi zapysky. 8-9. Kul'turnyj Sojuz ukrajinskych trud'aščych u ČSSR. Hol. red. M. Novak. Priašiv: 1979–1981, стр. 119-130.
- LATTA, V.. Atlas ukrajinskych hovoriv Schidnoji Slovaččyny. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Oddelenie ukrajinskej literatúry v Prešove 1991.
- PLÍŠKOVÁ, A.: Rusyňskýj jazýk na Sloveňsku. Priašiv: Svitovýj konhres Pusyniv 2008. STUDIUM Carpato-Ruthenorum. 2009 (2010, 2011, 2012, 2013). Študiji z karpatorusynistiky. Ed. K. Koporová. Priašiv: Priašivska univerzita v Priašovi, Inštitut rusyňského jazýka i kulturý 2009 (2010, 2011, 2012, 2013).
- PLÍŠKOVÁ, A.: Rusínsky jazyk na Slovensku – náčrt vývoja a súčasné problémy. Prešov: MPC, 2007.
- PLÍŠKOVÁ, A.: Rusyňskýj jazýk na Sloveňsku. Prešov: Svetový kongres Rusínov, 2008.

PLIŠKOVÁ, A. – JABUR, V.: *Sučasnýj rusyňskýj spysovnýj jazýk*. Prešov: ÚRJK PU, 2009.

PLIŠKOVÁ, A. – JABUR, V.: *Priašivska Rus*. In: Najnowsze dzieje języków słowiańskich. Rusyňskýj jazýk. Red. naukowy P. R. Magocsi. Opole: Uniwersytet Opolski – Instytut Filologii Polskiej 2004, s. 147-209.

VAŇKO, Juraj: Jazyk slovenských Rusínov. New York: Columbia University Press 2000.

VAŇKO, J.: Klasifikacija i holovný znaký karapat'ských rusiňských dialektiv. In: Najnowsze dzieje języków słowiańskich. Rusyňskýj jazýk. Red. naukowy P. R. Magocsi Opole: Uniwersytet Opolski – Instytut Filologii Polskiej 2004, s. 67-85.

SIPKO, Jozef: Etnopsycholingvističeskije predposylki slovacko-russkich i russko-slovackich sopostavlenij – Etnopsycholingvistické predpoklady slovensko-ruských a rusko-slovenských porovnávaní. Filozofická fakulta PU, Prešov 2003..

ŠTOLC, J.: Slovenská dialektológia. Veda, Bratislava 1994.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský a rusínsky, anglický jazyk

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: Prof. PhDr. Júlia Dudášová, DrSc.; doc. PhDr. Anna Plišková, PhD., PhDr. Kvetoslava Koporová, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 28. február 2022

Schválil: *doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.*

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/DPJe	Názov predmetu: <i>Obhajoba dizertačnej práce variant A: slavistika – rusínsky jazyk</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: • <i>Štátna skúška pred komisiou na obhajobu dizertačnej práce.</i> • <i>Prezenčná forma.</i>	
Počet kreditov: 40	
Odporúčaný semester štúdia: <i>5. semester – 10. semester podľa IŠP – externé štúdium</i>	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: • <i>absolvovanie dizertačnej skúšky</i> • <i>získanie potrebného počtu kreditov</i>	
Podmienky na absolvovanie predmetu: • <i>Podanie žiadosti o povolenie obhajoby dizertačnej práce po absolvovaní dizertačnej skúšky a získaní potrebného počtu kreditov.</i> • <i>Podanie príloh k žiadosti: dizertačná práca so všetkými náležitosťami, kópie publikácií, posudok inštitúcie a školiteľa, zoznam publikovaných prác a ohlasov.</i> • <i>Odporúčanie práce na obhajobu odborovou komisiou.</i> • <i>Zostavenie komisie na obhajobu s predsedom a vymenovanie troch oponentov.</i> • <i>Vypracovanie posudkov tromi oponentmi.</i> • <i>Určenie času a miesta obhajoby dizertačnej práce.</i> • <i>Konanie obhajoby dizertačnej práce formou vedeckej rozpravy za prítomnosti najmenej dvoch tretín z počtu členov komisie, vrátane dvoch oponentov.</i> • <i>Neverejné zasadnutie komisie s tajným hlasovaním o súhlase s udelením vedecko-akademického titulu.</i> <i>Záverečné rozhodnutie dekana o udelení vedecko-akademického titulu doktorandovi na základe všetkých doručených materiálov.</i>	
Výsledky vzdelávania: • <i>Doktorand dokáže prezentovať a obhajovať svoje stanovisko z hľadiska cieľa práce a jeho prínosu, prejaví jazykovú, odbornú kultúru a vlastný postoj k odborným problémom, samostatne a tvorivo využívať odborné pramene, analyzovať a hodnotiť doterajší stav riešenej problematiky, syntetizovať a aplikovať nadobudnuté teoretické poznatky v dizertačnej práci. Študent získa vyššiu úroveň poznania a vedomostí, ktoré bude môcť využiť v praxi, bude schopný samostatne a tvorivo vedecky pracovať, dokáže riešiť odborné problémy, ako aj aplikovať výsledky vedeckého výskumu do praxe.</i>	

Stručná osnova predmetu:

- Študijný poriadok Prešovskej univerzity v Prešove, čl. 29 – 44, podrobne upravuje všetky časti obhajoby dizertačnej práce: žiadosť o povolenie obhajoby dizertačnej práce, náležitosti dizertačnej práce, príprava obhajoby dizertačnej práce, oponenti dizertačnej práce a ich posudky, obhajoba dizertačnej práce, rozhodovanie o udelení vedecko-akademického titulu.

Postup pri obhajobe dizertačnej práce:

- obhajobu začne predsedajúci; uvedie stručný životopis doktoranda, oznámi tému dizertačnej práce, zásadné informácie z posudku školiteľa a školiaceho pracoviska a prehľad vedeckých alebo umeleckých prác doktoranda a ohlasov na ne;
- doktorand následne stručne uvedie podstatný obsah svojej dizertačnej práce, jej výsledky a prínos;
- oponenti prednesú podstatný obsah svojich posudkov; za neprítomného oponenta prečíta v plnom rozsahu jeho posudok predsedajúci alebo ním poverený člen komisie;
- doktorand zaujme stanovisko k posudkom oponentov, najmä sa vyjadrí ku všetkým námietkam a pripomienkam a odpovie na ich otázky;
- predsedajúci oboznámi prítomných s ďalšími posudkami a vyjadreniami a otvorí diskusiu, na ktorej sa môžu zúčastniť všetci prítomní; v diskusii sa overuje správnosť, odôvodnenosť, vedecká alebo umelecká pôvodnosť a závažnosť poznatkov obsiahnutých v dizertačnej práci, ako aj správnosť a výstižnosť posudkov oponentov;
doktorand počas diskusie odpovie na všetky otázky a zaujme stanovisko ku všetkým podnetom a námietkam jej účastníkov

Odporúčaná literatúra: Základná literatúra je uvedená v individuálnom študijnom pláne doktoranda. Ďalšia literatúra je podmienená témou dizertačnej práce.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský a rusínsky, anglický jazyk

Poznámky:**Hodnotenie predmetov**

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: Prof. PhDr. Júlia Dudášová, DrSc.; doc. PhDr. Anna Plišková, PhD., PhDr. Kvetoslava Koporová, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 28. február 2022

Schválil: doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/DSLe	Názov predmetu: <i>Dizertačná skúška</i> <i>Variant B: slavistika – rusínska literatúra</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: • <i>Štátna skúška pred komisiou na obhajobu dizertačnej práce.</i> • <i>Prezenčná forma.</i>	
Počet kreditov: 20	
Odporúčaný semester štúdia: 8. semester – externé štúdium	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: • <i>Získanie potrebného počtu kreditov za absolvovanie všetkých predmetov (povinných a povinne voliteľných) študijnej časti určených v individuálnom študijnom pláne.</i> • <i>Odovzdanie písomnej práce k dizertačnej skúške a súhlas školiteľa s podaním žiadosti o dizertačnú skúšku.</i> • <i>Kladný posudok oponenta písomnej práce k dizertačnej skúške.</i> • <i>Každá časť dizertačnej skúšky sa hodnotí samostatne.</i> • <i>Výsledné hodnotenie sa vypočíta z priemeru známok z jednotlivých častí dizertačnej skúšky.</i> <i>Na získanie hodnotenia A (výborne) doktorand musí získať známku 1,00 – 1,24, na získanie hodnotenia B známku 1,25 – 1,74, na získanie hodnotenia C známku 1,75 – 2,24, na získanie hodnotenia D známku 2,25 – 2,74, na získanie hodnotenia E známku 2,75 – 3,00, na získanie hodnotenia FX známku 3,01 a vyššie.</i>	
Výsledky vzdelávania: 1. Písomná časť: <i>Študent predloží štruktúru dizertačnej práce, v ktorej</i> • <i>Formuluje základné výskumné ciele dizertačnej práce.</i> • <i>Zdôvodní metodický postup a teoreticko-metodologické východisko.</i> • <i>Vymedzí materiálovú bázu a zvolené vedeckovýskumné metódy práce.</i> • <i>Preukáže dobrú orientáciu v odbornej literatúre zo skúmanej problematiky.</i> • <i>Tvorivo aplikuje získané teoretické poznatky na analýzu textu a pri charakteristike skúmaných javov.</i> • <i>Formuluje závery analýzy a výsledky čiastkového výskumu.</i>	

2. Rozprava k písomnej práci:

- Študent prezentuje predmet, cieľ a metodický postup uplatnený v písomnej práci.
- Predstaví výsledky svojho čiastkového výskumu a závery, ku ktorým dospel pri interpretácii skúmaného materiálu.
- Odpovie na vecné pripomienky oponenta a na otázky iných členov komisie.

3. Ústna skúška

Pozostáva z troch literárnovedných a literárnohistorických disciplín:

- Metodológia literárnej vedy.
- Dejiny rusínskej literatúry v širšom kontexte dejín slovanských literatúr.
- Tretí okruh otázok tvorí špecializácia súvisiaca s témou dizertačnej práce, napr. literárna komparatistika, teória literatúry a interpretácia umeleckého textu, teória prekladu, dejiny rusínskej literatúry v širšom kontexte karpatorusínskej literatúry a pod.

Stručná osnova predmetu:

- Písomnú prácu k dizertačnej skúške tvorí prehľad súčasného stavu poznatkov o danej téme, vlastný teoretický prínos doktoranda, analýza metodického prístupu, metodologického východiska pri riešení danej problematiky a projekt dizertačnej práce.
- Posudok písomnej práce vypracovaný oponentom.
- Obhajoba písomnej práce a rozprava k danej téme.
- Ústna skúška plynulo nadviaže na predchádzajúcu časť a doktorand odpovedá na otázky členov komisie podľa schváleného zoznamu predmetov dizertačnej skúšky.

Odporúčaná literatúra:

ANDERSON, B.: *Představy společnosti*. Praha: Karolinum 2008.
ANDERSON, B.: *Voobražemyje soobščestva*. Moskva 2016.
ANTOŇÁK, A.: *Sociokultúrna interpretácia umeleckého textu*. Prešov 1999.
BEZPEČNYJ, I.: *Teorija literatury*. Kyjiv: Smoloskyp 2009.
BILOUS, P. V.: *Vstup do literaturoznavstva*. Kyjiv: Akademia 2011.
CROCE, B.: *Teorija i istorija istorijografiji*. Moskva 1998.
CULLER, J.: *Krátký úvod do literární teorie*, Brno: Host 2002.
HARPÁŇ, M.: *Teória literatúry*. Nový Sad 1986.
HRABÁK, J.: *Poetika*. Praha 1973.
HROCH, M.: *Pohledy na národ a nacionalismus*. Praha: Slon 2004.
INGARDEN, R.: *Umělecké dílo literární*. Praha 1989.
KÁŠA, P.: *Medzi estetikou a ideológiou*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove 2001.
KRAUSOVÁ, N.: *Rozprávač a románové kategórie*. Bratislava 1972.
MAGOCSI, P. R.: *Subcarpathian Rus', 1848-1948*. Harvard University Press 1978.
MAGOČIJ, P.-R.: *Pidkarpats'ka Rus' - Formuvannya nacional'noji samosvidomosti (1848-1948)*. Užhorod: Vydavnytvo Valerija Paďaka 2021.
MOCNÁ D., PETERKA J. a kol.: *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha – Litomyšl: Paseka 2004.
MOENAR, M.: *Slovaks i Ukrajinci*. Bratislava: SPN 1965.
MOENAR, M.: *Zustriči kultur*. Bratislava: SPN 1980.
MÜLLER R., ŠIDÁK P.: *Slovník novější literární teorie*, Praha: Academia 2012.
NÜNING, A., ed.: *Lexikon teorie literatury a kultury*, Brno: Host 2006.
PAĐAK V., 2016. *Narys istoriji karpatorusyňskoj literatury*. - Toronto, 2016. - 242 s.

PAĎAK, V.: *Historia literatury karpackorusińskiej*. RuthenicArt: Krosno 2017.
 PAĎAK, V.: *Istorjia karpatorusyns 'koho nacionalnoho teatra i dramaturgiji*. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity 2018.
 PERKINS, D.: *Či možlyva istorija literatury*. Kyjiv 2005.
 PERKINS, D.: *Is Literary History Possible?* Johns Hopkins University Press 1993.
 PETERKA, J.: *Teorie literatury pro učitele*. Jíloviště: Mercury music Entertainment s.r.o. 2007.
 POPOVIČ, A. a kol.: *Interpretácia umeleckého textu*. Bratislava 1981.
 RUSINKO, E.: *Straddling Borders: Literature and Identity in Subcarpathian Rus'*. Toronto: University of Toronto Press 2003.
 SABOL, J.: *Teória literatúry. Základy slovenskej verzológie*. Košice 1983.
 SMITH, A.: *Nations and nationalism*. Cornell University Press 2009.
 ŠTRAUS, F.: *Slovník poetiky*. Bratislava, LIC 2007.
 VLAŠÍN, Š. a kol.: *Slovník literární teorie*. Praha 1977.
 VŠETIČKA, F.: *Kompoziciána*. Bratislava 1986.
 ZELENKA, M.: *Literární věda a slavistika*. Praha: Academia 2002.
 ŽILKA, T.: *Poetický slovník*. Bratislava 1984.
 ŽILKA, T.: *Vademecum poetiky*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre 2011.
 WELLE, R.-WAREN, A.: *Teorie literatury*. Olomouc: Votobia 1996.
 ZIMA, P.: *Literární estetika*. Olomouc: Votobia 1998.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:
slovenský a rusínsky, anglický jazyk, sčasti ukrajinský, ruský

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: Prof. PhDr. Júlia Dudášová, DrSc.; doc. PhDr. Anna Plišková, PhD., doc. Mgr. Valerii Padiak, CSc.; prof. PhDr. Peter Káša, CSc.; doc. Mgr. Marek Mitka, Dis.art. PhD.

Dátum poslednej zmeny: 28. február 2022

Schválil: doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín</i>	
Kód predmetu: 9URSK/DPLe	Názov predmetu: <i>Obhajoba dizertačnej práce variant B: slavistika – rusínska literatúra</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: • <i>Štátna skúška pred komisiou na obhajobu dizertačnej práce.</i> • <i>Prezenčná forma.</i>	
Počet kreditov: 40	
Odporúčaný semester štúdia: <i>5. semester – 10. semester podľa IŠP – externé štúdium</i>	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: • <i>absolvovanie dizertačnej skúšky</i> • <i>získanie potrebného počtu kreditov</i>	
Podmienky na absolvovanie predmetu: • <i>Podanie žiadosti o povolenie obhajoby dizertačnej práce po absolvovaní dizertačnej skúšky a získaní potrebného počtu kreditov.</i> • <i>Podanie príloh k žiadosti: dizertačná práca so všetkými náležitostami, kópie publikácií, posudok inštitúcie a školiteľa, zoznam publikovaných prác a ohlasov.</i> • <i>Odporúčanie práce na obhajobu odborovou komisiou.</i> • <i>Zostavenie komisie na obhajobu s predsedom a vymenovanie troch oponentov.</i> • <i>Vypracovanie posudkov tromi oponentmi.</i> • <i>Určenie času a miesta obhajoby dizertačnej práce.</i> • <i>Konanie obhajoby dizertačnej práce formou vedeckej rozpravy za prítomnosti najmenej dvoch tretín z počtu členov komisie, vrátane dvoch oponentov.</i> • <i>Neverejné zasadnutie komisie s tajným hlasovaním o súhlase s udelením vedecko-akademického titulu.</i> <i>Záverečné rozhodnutie dekana o udelení vedecko-akademického titulu doktorandovi na základe všetkých doručených materiálov.</i>	
Výsledky vzdelávania: • <i>Doktorand dokáže prezentovať a obhajovať svoje stanovisko z hľadiska cieľa práce a jeho prínosu, prejaví jazykovú, odbornú kultúru a vlastný postoj k odborným problémom, samostatne a tvorivo využívať odborné pramene, analyzovať a hodnotiť doterajší stav riešenej problematiky, syntetizovať a aplikovať nadobudnuté teoretické poznatky v dizertačnej práci. Študent získa vyššiu úroveň poznania a vedomostí, ktoré bude môcť využiť v praxi, bude schopný samostatne a tvorivo vedecky pracovať, dokáže riešiť odborné problémy, ako aj aplikovať výsledky vedeckého výskumu do praxe.</i>	

Stručná osnova predmetu:

- Študijný poriadok Prešovskej univerzity v Prešove, čl. 34 – 39, podrobne upravuje všetky časti obhajoby dizertačnej práce: žiadosť o povolenie obhajoby dizertačnej práce, náležitosti dizertačnej práce, príprava obhajoby dizertačnej práce, oponenti dizertačnej práce a ich posudky, obhajoba dizertačnej práce, rozhodovanie o udelení vedecko-akademického titulu.

Postup pri obhajobe dizertačnej práce:

- obhajobu začne predsedajúci; uvedie stručný životopis doktoranda, oznámi tému dizertačnej práce, zásadné informácie z posudku školiteľa a školiaceho pracoviska a prehľad vedeckých alebo umeleckých prác doktoranda a ohlasov na ne;
- doktorand následne stručne uvedie podstatný obsah svojej dizertačnej práce, jej výsledky a prínos;
- oponenti prednesú podstatný obsah svojich posudkov; za neprítomného oponenta prečíta v plnom rozsahu jeho posudok predsedajúci alebo ním poverený člen komisie;
- doktorand zaujme stanovisko k posudkom oponentov, najmä sa vyjadrí ku všetkým námietkam a pripomienkam a odpovie na ich otázky;
- predsedajúci oboznámi prítomných s ďalšími posudkami a vyjadreniami a otvorí diskusiu, na ktorej sa môžu zúčastniť všetci prítomní; v diskusii sa overuje správnosť, odôvodnenosť, vedecká alebo umelecká pôvodnosť a závažnosť poznatkov obsiahnutých v dizertačnej práci, ako aj správnosť a výstižnosť posudkov oponentov;
- doktorand počas diskusie odpovie na všetky otázky a zaujme stanovisko ku všetkým podnetom a námietkam jej účastníkov

Odporúčaná literatúra: Základná literatúra je uvedená v individuálnom študijnom pláne doktoranda. Ďalšia literatúra je podmienená témou dizertačnej práce.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský a rusínsky, anglický jazyk

Poznámky:**Hodnotenie predmetov**

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: Prof. PhDr. Júlia Dudášová, DrSc.; doc. PhDr. Anna Plišková, PhD., doc. Mgr. Valerii Padiak, CSc., PhDr. Kvetoslava Koporová, PhD., prof. PhDr. Peter Káša, CSc., doc. Mgr. Marek Mitka, Dis.art. PhD.

Dátum poslednej zmeny: 28. február 2022

Schválil: doc. PhDr. Anna Plišková, PhD.